

การดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนเกษตรกรในโรงเรียนบ่อเกลือ จังหวัดน่าน

นางสาวพัชราภรณ์ บุญมา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกส่งเสริมและพัฒนากาษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2562

The Operations of 4-H club Bo kluea School in Nan Province

Miss Patcharaporn Boonma

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Agriculture in Agricultural Extension and Development

School of Agriculture and Cooperatives

Sukhothai Thammathirat Open University

2019

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การดำเนินงานของกลุ่มชุมชนเกษตรกรในโรงเรียนบ่อเกลือ จังหวัดน่าน
ชื่อและนามสกุล นางสาวพัชรภรณ์ บุญมา
วิชาเอก ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร
สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาริรัตน์ สีระสาร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2563

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมจิต โยระคง)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาริรัตน์ สีระสาร)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมพร พุทธาพิทักษ์ผล)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนเกษตรกรในโรงเรียนบ่อเกลือ จังหวัดน่าน

ผู้วิจัย นางสาวพัชราภรณ์ บุญมา รหัสนักศึกษา 2619001932

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นริรัตน์ สีระสาร (2) รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ
ปีการศึกษา 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก
เยาวชนเกษตรกร 2) การดำเนินงานของสมาชิกเยาวชนเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม 3) การมีส่วนร่วมของสมาชิกเยาวชนเกษตรกร
ในกิจกรรมกลุ่ม 4) ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกเยาวชนเกษตรกรในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วม
ในกิจกรรมกลุ่ม

ประชากรที่ศึกษา คือ สมาชิกเยาวชนเกษตรกรในโรงเรียนบ่อเกลือ จังหวัดน่าน จำนวน 134 ราย
ทำการเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลใช้
สถิติ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ

ผลการวิจัยพบว่า 1) สมาชิกเยาวชนเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 16.40 ปี ศึกษา
อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นสมาชิกกลุ่มเฉลี่ย 2.55 ปี ส่วนใหญ่ครอบครัวประกอบอาชีพ
เกษตรกรรม เข้ามาเป็นสมาชิกเยาวชนเกษตรกรเนื่องจากต้องการความรู้ มีเงินออมกับกลุ่มเฉลี่ย 714.25 บาท ส่วนใหญ่
เข้าร่วมงานและกิจกรรมกลุ่มด้านการเกษตร จากการเป็นสมาชิกเยาวชนเกษตรกรทุกคนได้รับการสนับสนุนอาหาร
กลางวันภายในโรงเรียน ได้รับการสนับสนุนจากผู้ประกอบการในด้านพื้นที่การเกษตร ครูที่ปรึกษาและเจ้าหน้าที่
ส่งเสริมการเกษตรให้ความรู้และคำแนะนำในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม และทางโรงเรียนให้
การสนับสนุนพื้นที่สำหรับทำการเกษตร 2) สมาชิกเยาวชนเกษตรกรมีการดำเนินงานในกิจกรรมกลุ่มอยู่ในระดับมาก
ในด้านความสำเร็จของกลุ่ม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การดำเนินกิจกรรมกลุ่ม และการ
บริหารจัดการกลุ่ม 3) สมาชิกเยาวชนเกษตรกรมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มอยู่ในระดับมากในด้านการดำเนินงานและ
การรับรู้ 4) สมาชิกเยาวชนเกษตรกรมีปัญหาในด้านการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมของสมาชิกด้านกิจกรรมด้าน
เกษตร ข้อเสนอแนะต้องการให้เจ้าหน้าที่มาให้ความรู้ด้านการเกษตร และวัสดุอุปกรณ์ด้านการเกษตรในการ
ดำเนินกิจกรรม

คำสำคัญ การดำเนินงาน กลุ่มเยาวชนเกษตรกร สมาชิกเยาวชนเกษตรกร

Thesis title: The Operations of 4-H club Bo kluea School in Nan Province
Researcher: Miss Patcharaporn Boonma; **ID:** 2619001932;
Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development);
Thesis advisors: (1) Dr. Nareerut Seerasarn, Assistant Professor;
(2) Dr. Benchamas Yoopasert Assistant Professor; **Academic year:** 2019

Abstract

The objectives of this research were: 1) social-economic conditions of young farmer members 2) Operations of young farmer members in group activities; 3) Participation of young farmer members in group activities; 4) Problems and suggestions of young farmers' members on operations and participation in group activities.

The population consisted of 134 young farmer members in Bo Kluea School, Nan Province. Structured interviews were used to collect data. Statistics used in data analysis included frequency, percentage, average, minimum, maximum, standard deviation and ranking.

The results revealed the following: 1) Most of young farmer members were female with the average age of 16.40 years and study in high school. The average of group membership was 2.55 years. Most of the family worked in agriculture become a young farmer member because they need knowledge and average of savings with the group was 714.25 baht. Most of them participate in agricultural. All young farmer members receive a sponsored school lunch and support from their parents in the agricultural area. Teachers and agricultural extension staff provide knowledge and advice on the performance of their duties and group activities. The school provides support for farming areas. 2) Young farmers' work in group activities at a high level of group success including conservation of natural resources and the environment, conducting group activities, group management. 3) Young farmers participated in group activities at a high level of operation and awareness. 4) Young farmer members had problem of operations and member participation in agricultural activities. The suggestion requires of staff to agricultural knowledge and agricultural equipment.

Keywords: The operations , Young farmer group, Young farmer members

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ด้วยความอนุเคราะห์ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาริรัตน์ สีระสาร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ ติดตามการทำวิทยานิพนธ์ รวมถึงการตรวจแก้ไขและปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่กรุณาให้คำแนะนำใน ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ ตลอดจนให้ความรู้ คำแนะนำ ข้อเสนอแนะและถ่ายทอดประสบการณ์ และขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สมจิต โยธะคง ประธานกรรมการสอบ ซึ่งให้ข้อเสนอแนะ จนวิทยานิพนธ์นี้ สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยมีความ ซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณบิดา มารดาและทุกคนในครอบครัวที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุน ในทุก ๆ ด้านเป็นอย่างดีมาโดยตลอด จนทำให้การวิจัยครั้งนี้นำไปสู่ความสำเร็จ

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอบ่อเกลือ สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน เพื่อนๆ และพี่น้องร่วมรุ่นที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ พร้อมทั้ง ให้กำลังใจให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านเป็นอย่างดี และที่สำคัญขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครู และสมาชิกยุวเกษตรกร โรงเรียนบ่อเกลือทุกท่านที่ได้อำนวยความสะดวก และเสียสละ เวลาอันมีค่าให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและพัฒนา ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มยุวเกษตรกรต่อไป

พัชราภรณ์ บุญมา

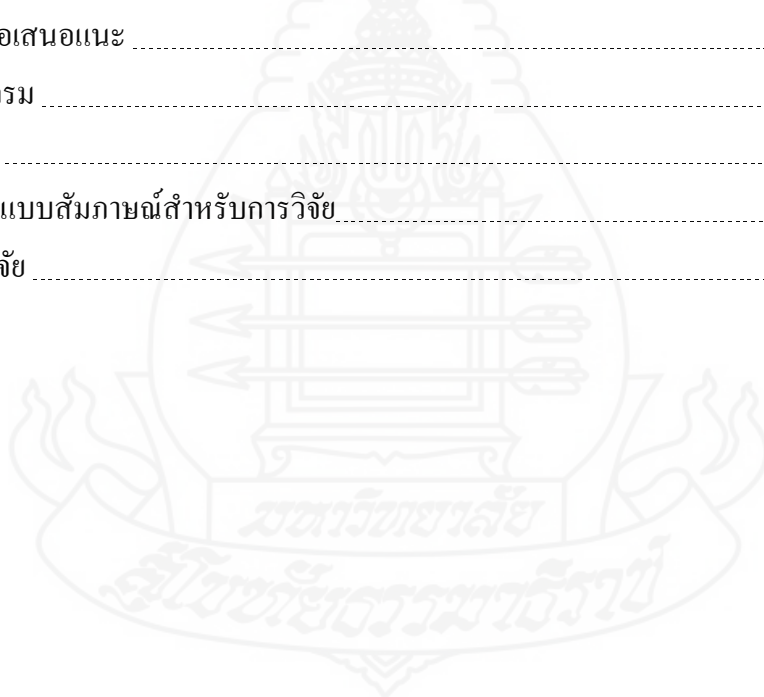
พฤศจิกายน 2563

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
การดำเนินงานกลุ่มยูวเกษตรกร	8
แนวคิดเกี่ยวกับการรวมกลุ่ม	15
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	19
บริบทของจังหวัดน่านและข้อมูลของยูวเกษตรกร โรงเรียนบ่อเกลือ	23
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	31
ประชากร	31
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
การวิเคราะห์ข้อมูล	34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกยูวเกษตรกร	38
ตอนที่ 2 การดำเนินงานของสมาชิกยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม	47
ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม	52
ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกยูวเกษตรกรในการดำเนินงานและ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม	57
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	62
สรุปการวิจัย	62
อภิปรายผล	67
ข้อเสนอแนะ	70
บรรณานุกรม	72
ภาคผนวก	75
แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย	76
ประวัติผู้วิจัย	86

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1	สภาพสังคมพื้นฐานทางสังคมของสมาชิกยูวเกษตรกร 38
ตารางที่ 4.2	สภาพสังคมพื้นฐานทางเศรษฐกิจของสมาชิกยูวเกษตรกร 45
ตารางที่ 4.3	การดำเนินงานของสมาชิกยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม 47
ตารางที่ 4.4	สรุประดับการดำเนินงานของสมาชิกยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม 52
ตารางที่ 4.5	การมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม 53
ตารางที่ 4.6	สรุประดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม 57
ตารางที่ 4.7	ปัญหาของสมาชิกยูวเกษตรกรในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมกลุ่ม 58
ตารางที่ 4.8	สรุประดับปัญหาของสมาชิกยูวเกษตรกรในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมกลุ่ม 60

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
ภาพที่ 2.1 อาณาเขตจังหวัดน่าน	21

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ด้วยความอนุเคราะห์ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาริรัตน์ สีระสาร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ ติดตามการทำวิทยานิพนธ์ รวมถึงการตรวจแก้ไขและปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่กรุณาให้คำแนะนำใน ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ ตลอดจนให้ความรู้ คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ และถ่ายทอดประสบการณ์ และขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สมจิต โยธะคง ประธานกรรมการสอบ ซึ่งให้ข้อเสนอแนะ จนวิทยานิพนธ์นี้ สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยมีความ ซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณบิดา มารดาและทุกคนในครอบครัวที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุน ในทุก ๆ ด้านเป็นอย่างดีมาโดยตลอด จนทำให้การวิจัยครั้งนี้นำไปสู่ความสำเร็จ

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเบตง สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน เพื่อนๆ และพี่น้องร่วมรุ่นที่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ พร้อมทั้ง ให้กำลังใจให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านเป็นอย่างดี และที่สำคัญขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครู และสมาชิกยุวเกษตรกร โรงเรียนเบตงทุกท่านที่ได้อำนวยความสะดวก และเสียสละ เวลาอันมีค่าให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและพัฒนา ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มยุวเกษตรกรต่อไป

พัชราภรณ์ บุญมา

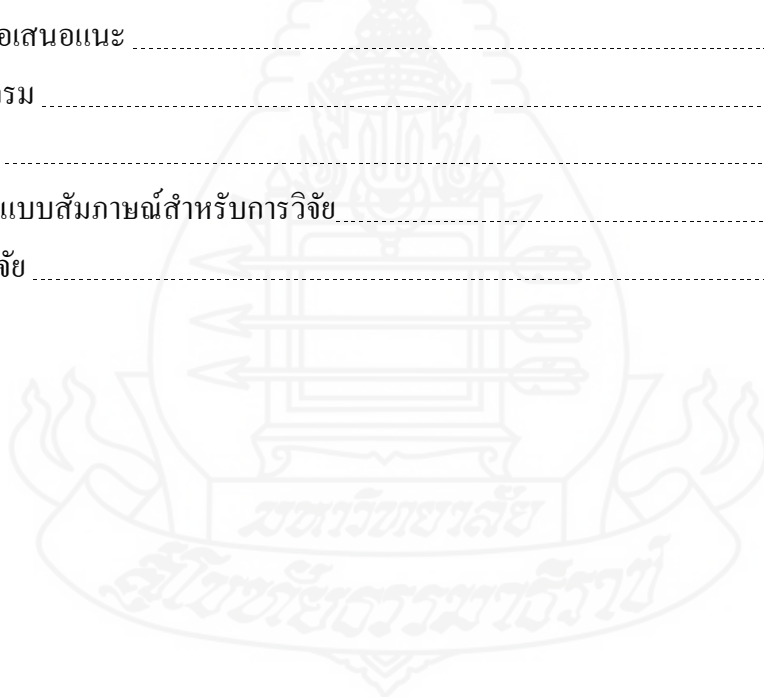
พฤศจิกายน 2563

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
การดำเนินงานกลุ่มยูวเกษตรกร	8
แนวคิดเกี่ยวกับการรวมกลุ่ม	15
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	19
บริบทของจังหวัดน่านและข้อมูลของยูวเกษตรกร โรงเรียนบ่อเกลือ	23
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	31
ประชากร	31
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
การวิเคราะห์ข้อมูล	34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกยูวเกษตรกร	38
ตอนที่ 2 การดำเนินงานของสมาชิกยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม	47
ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม	52
ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกยูวเกษตรกรในการดำเนินงานและ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม	57
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	62
สรุปการวิจัย	62
อภิปรายผล	67
ข้อเสนอแนะ	70
บรรณานุกรม	72
ภาคผนวก	75
แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย	76
ประวัติผู้วิจัย	86

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1	สภาพสังคมพื้นฐานทางสังคมของสมาชิกยูวเกษตรกร 38
ตารางที่ 4.2	สภาพสังคมพื้นฐานทางเศรษฐกิจของสมาชิกยูวเกษตรกร 45
ตารางที่ 4.3	การดำเนินงานของสมาชิกยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม 47
ตารางที่ 4.4	สรุประดับการดำเนินงานของสมาชิกยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม 52
ตารางที่ 4.5	การมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม 53
ตารางที่ 4.6	สรุประดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม 57
ตารางที่ 4.7	ปัญหาของสมาชิกยูวเกษตรกรในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมกลุ่ม 58
ตารางที่ 4.8	สรุประดับปัญหาของสมาชิกยูวเกษตรกรในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมกลุ่ม 60

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
ภาพที่ 2.1 อาณาเขตจังหวัดน่าน	24

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม และได้รับการยอมรับว่าเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรได้เป็นอันดับต้นๆของโลก ประชากรในประเทศร้อยละ 28.0 ประกอบอาชีพการเกษตร ซึ่งเป็นอาชีพที่สำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคม พื้นที่การเกษตรมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับสภาพแวดล้อมทางการเกษตรที่เปลี่ยนแปลง และมีการเคลื่อนย้ายแรงงาน ส่งผลให้แรงงานภาคการเกษตรลดลง โดยสัดส่วนจำนวนประชากรในวัยทำงานและวัยเด็กลดลง เนื่องจากอัตราการเกิดและอัตราการตายของประชากรลดลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชากรไทยโดยเฉลี่ยมีอายุสูงขึ้น ด้วยการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ รวมถึงการขยายตัวของภาคการผลิตอื่น มีการอพยพแรงงานไปสู่ภาคอุตสาหกรรมและบริการมากขึ้น และทัศนคติของเกษตรกรส่วนใหญ่คิดว่าการทำการเกษตรเป็นงานที่หนักและลำบาก ไม่คุ้มค่า จึงทำให้เยาวชนรุ่นใหม่ไม่สนใจทำอาชีพการเกษตร ส่งผลให้แรงงานภาคการเกษตรประสบปัญหาทั้งในส่วนของจำนวนแรงงานที่มีแนวโน้มลดลง เกิดการขาดแคลนแรงงานทำงานในไร่นา แนวโน้มแรงงานเกษตรผู้สูงอายุมีมากขึ้น ทำให้ประสิทธิภาพในการผลิตทางการเกษตรลดลง (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2562)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ได้กำหนดกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคการเกษตร โดยมีแนวทางการสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ การขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ทดแทนแรงงานเกษตร สร้างแรงจูงใจและความภาคภูมิใจในการสืบทอดอาชีพเกษตร การส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน โดยส่งเสริมการทำเกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรอินทรีย์ พัฒนาหลักสูตรการศึกษา ด้านการเกษตรตั้งแต่ประถมศึกษาร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ การพัฒนาองค์ความรู้สู่เกษตรกร มีอาชีพ การสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรและพัฒนาสถาบันเกษตรกรให้ต่อยอดไปสู่ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรและเชื่อมโยงทุกภาคส่วนเพื่อแก้ไขปัญหาของเกษตรกรอย่างเป็นระบบ (สำนักเศรษฐกิจการเกษตร, 2560)

จากแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) ได้กำหนดกรอบทิศทาง การพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยให้ความสำคัญกับตัวเด็กและเยาวชนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา เพื่อการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัยให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน การหล่อหลอมให้เด็กและเยาวชนไทย มีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เป็นคนดี มีสุขภาพที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 การเตรียมความพร้อมของกำลังคนด้านภาษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงโลกในอนาคต ตลอดจนการยกระดับการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน ในฐานะภาคีที่มีพลัง ในกระบวนการพัฒนา ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญยิ่งของเด็กและเยาวชนที่จะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคต (คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ, 2560)

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2510 ด้วยการส่งเสริมการรวมตัวกันของเด็กและเยาวชน จัดตั้งเป็น "กลุ่มยุวเกษตรกร" เพื่อเป็นกลไกในการปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนรุ่นใหม่ มีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีความภาคภูมิใจในการทำเกษตร โดยกรมส่งเสริมการเกษตรช่วยสนับสนุนความรู้วิชาการ ผ่านการเสริมสร้างประสบการณ์และการฝึกปฏิบัติ ทักษะด้านการเกษตร เกษกิจเกษตร หรือการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำ การทำงานเป็นหมู่คณะ การบริหารจัดการกลุ่ม การใช้กระบวนการกลุ่มและหลักประชาธิปไตยในการดำเนินงานของกลุ่มยุวเกษตรกร โดยมุ่งหวังที่จะให้เยาวชนเหล่านี้สามารถต่อ ยอดนำไปใช้ประกอบอาชีพ สืบทอดอาชีพทางการเกษตร เป็นเกษตรกรมืออาชีพ ทดแทนเกษตรกรผู้สูงอายุและเป็นกำลังสำคัญต่อภาคการเกษตรไทยได้ในอนาคต (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2561)

กลุ่มยุวเกษตรกรตั้งขึ้นทั่วจังหวัดน่านทุกอำเภอ 15 อำเภอ 51 กลุ่ม สมาชิก 1,361 คน ทั้งหมดเป็นกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียน มีระยะเวลาการเป็นกลุ่มประมาณ 2-3 ปี และมีการดำเนินกิจกรรมการเกษตรอย่างต่อเนื่อง ส่วนใหญ่กลุ่มยุวเกษตรกรจังหวัดน่านมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง และมีส่วนน้อยอยู่ในระดับปรับปรุง เนื่องจากกลุ่มยุวเกษตรกรยังขาดความรู้และทักษะในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม และเมื่อสมาชิกเรียนจบไปศึกษาต่อที่อื่น ไม่มีสมาชิกรุ่นใหม่มาสานต่อกิจกรรม จึงทำให้การดำเนินกิจกรรมกลุ่มขาดความต่อเนื่อง และไม่มี การจัดตั้งกลุ่มใหม่ขึ้นมาทดแทน (สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน, 2562)

กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ่อเกลือ มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดี เป็นกลุ่มยุวเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มยุวเกษตรกร โดยได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ในการประกวดสถาบันเกษตรกรดีเด่น ประเภทกลุ่มยุวเกษตรกรดีเด่นระดับประเทศ ในปี 2559 และได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดสถาบันเกษตรกรดีเด่น ประเภทกลุ่มยุวเกษตรกรดีเด่นระดับเขต และระดับจังหวัด ในปี 2562 กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ่อเกลือ เริ่มก่อตั้งเมื่อปี 2551 โดยเริ่มจากกิจกรรมเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน มีการผลิตพืชตามฤดูกาล เลี้ยงไก่ เลี้ยงปลา ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต รวมทั้งการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรจากหน่วยงานต่างๆ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานจากเอกชนตลอดมา ทำให้มีการขยายกิจกรรมเพิ่มขึ้นจากร้วโรงเรียนสู่หมู่บ้านและชุมชน การดำเนินกิจกรรมเน้นการปฏิบัติงานโดยน้อมนำตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มีการเรียนรู้ต่อเนื่องจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง เพื่อให้สมาชิกฝึกปฏิบัติ และเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และได้มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องจนมาถึงปัจจุบัน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นต้องศึกษา การดำเนินงานของกลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ่อเกลือ จังหวัดน่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาเป็นต้นแบบในการดำเนินงานของกลุ่มยุวเกษตรกรในจังหวัดน่านให้ประสบความสำเร็จ และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มยุวเกษตรกรในจังหวัดน่านให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกยุวเกษตรกร
- 2.2 เพื่อศึกษาการดำเนินงานของกลุ่มยุวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม
- 2.3 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกยุวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม
- 2.4 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของกลุ่มยุวเกษตรกรในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 **ขอบเขตเชิงพื้นที่** การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะกลุ่มยูวเกษตรกรโรงเรียนบ่อเกลือ ตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน เป็นกลุ่มยูวเกษตรกรที่มีผลการดำเนินงานกิจกรรมอยู่ในระดับดีและเป็นกลุ่มที่ประสบความสำเร็จในการประกวดสถาบันเกษตรกรดีเด่นประเภทกลุ่มยูวเกษตรกรดีเด่นระดับจังหวัด ปี 2562

4.2 **ขอบเขตเชิงเนื้อหา** การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาการดำเนินงานกลุ่มยูวเกษตรกรโรงเรียนบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ดังนี้

4.2.1 **สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกยูวเกษตรกร** ในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก การประกอบอาชีพของครอบครัว การสมัครเป็นสมาชิก ความสนใจด้านการเกษตร การร่วมกิจกรรมกลุ่ม การได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง การได้รับการสนับสนุนจากครูที่ปรึกษา การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร การได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียน การออมเงิน และการผลตอบแทนจากการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม

4.2.2 **การดำเนินงานของกลุ่มยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม** ในด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ด้านการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ด้านการบริหารทุนและทรัพยากร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านความสำเร็จของกลุ่ม

4.2.3 **การมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม** ในด้านการมีส่วนร่วมในการรับรู้ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

4.2.4 **ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม** ในด้านการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วม

4.3 **ขอบเขตเชิงเวลา** การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มยูวเกษตรกรโรงเรียนบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ตั้งแต่เดือนมิถุนายน - สิงหาคม 2563

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 **ยุวเกษตรกร** หมายถึง เด็กและเยาวชนที่สนใจในด้านการเกษตร ทั้งหญิงและชาย อายุ 10-25 ปี รวมตัวกันและขอจัดตั้งเป็น “กลุ่มยุวเกษตรกร” เพื่อพัฒนาความรู้ ประสบการณ์ ด้านการเกษตร ทักษะอาชีพ และทักษะการดำเนินชีวิต ตลอดจนเสริมสร้างทัศนคติที่ดีในการ ประกอบอาชีพภาคการเกษตร

5.2 **สมาชิกยุวเกษตรกร** หมายถึง นักเรียนที่เป็นสมาชิกยุวเกษตรกร โรงเรียนบ่อเกลือ ตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน

5.3 **กิจกรรม** หมายถึง กิจกรรมของกลุ่มยุวเกษตรกร โรงเรียนบ่อเกลือ ที่มีการปฏิบัติ อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การจดบันทึก การฝึกปฏิบัติงาน การประชุมกลุ่มยุวเกษตรกร การฝึกอบรม สมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร การสัมมนายุวเกษตรกรผู้นำ การชุมนุมยุวเกษตรกร การประกวดผลงาน ยุวเกษตรกร การแข่งขันสาธิต การแข่งขันการตัดสิน การทัศนศึกษา การแสดงนิทรรศการ การประกวดผลงานยุวเกษตรกรดีเด่น การทำงานเพื่อสาธารณประโยชน์ การแข่งขันพูดในที่ชุมชน การนันทนาการ และการระดมทุนและจัดหาทุน

5.4 **การได้รับการสนับสนุน** หมายถึง การสนับสนุนในด้านต่างๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์ เงินทุน พื้นที่ทำการเกษตร ความรู้ด้านการเกษตร การอบรมส่งเสริมอาชีพ การวางแผนและ ให้คำแนะนำในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม การเยี่ยมเยียน ติดตาม และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกร เป็นต้น

5.5 **การดำเนินงานของกลุ่มยุวเกษตรกร** หมายถึง การดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม ยุวเกษตรกร โรงเรียนบ่อเกลือ ในด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ด้านการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ด้านการบริหารทุนและทรัพยากร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5.6 **การมีส่วนร่วมของกลุ่มยุวเกษตรกร** หมายถึง การมีส่วนร่วมของกลุ่มยุวเกษตรกร โรงเรียนบ่อเกลือ ในด้านการมีส่วนร่วมในการรับรู้ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และการมีส่วนร่วม ในการรับผลประโยชน์

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 6.1 เป็นต้นแบบในการดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนตรกรในจังหวัดน่าน
- 6.2 เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนตรกรในจังหวัดน่านให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น
- 6.3 เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับเจ้าหน้าที่ส่งเสริม และหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนในการวางแผนและพัฒนาโครงการ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับกลุ่มเยาวชนตรกรต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานของกลุ่มยุวเกษตรกร โรงเรียนบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องครอบคลุมในประเด็นต่างๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. การดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกร
2. แนวคิดเกี่ยวกับการรวมกลุ่ม
3. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
4. บริบทของจังหวัดน่านและข้อมูลกลุ่มยุวเกษตรกร โรงเรียนบ่อเกลือ
5. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกร

การดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกร ประกอบด้วย ความเป็นมา ประเภทของกลุ่มยุวเกษตรกร องค์ประกอบของยุวเกษตรกร แนวทางการดำเนินงาน เทคนิคสู่ความสำเร็จ ปัจจัยที่อำนวยความสะดวก การปฏิบัติที่เหมาะสม กลุ่มยุวเกษตรกรที่เข้มแข็ง และการประเมินศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกร

1.1 ความเป็นมา

สำนักพัฒนาเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร (2556, น46 - 48) กล่าวไว้ว่า งานส่งเสริมเกี่ยวกับเยาวชนของประเทศไทย ได้เริ่มขึ้นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2495 โดยส่งเสริมการศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา และคณะกรรมการฟื้นฟูศิลปกรรมนิคมบางปะกง ได้รับความช่วยเหลือจากองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) และองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) และในปี 2496 คณะกรรมการได้เห็นชอบในการส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวและเลี้ยงสัตว์แก่เยาวชนในโรงเรียน จึงเริ่มดำเนินการขึ้นที่โรงเรียนพรหมานุเคราะห์ เป็นครั้งแรก ซึ่งต่อมาวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2496 ได้มีการประชุมระหว่างเจ้าหน้าที่ของกระทรวงเกษตร กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย องค์การFAO และ USOM เพื่อวางโครงการจัดตั้งหน่วยยุวสิกรขึ้นในประเทศไทย ซึ่งขณะนั้นเรียกว่า 4-H และมีการดำเนินการจัดตั้งขึ้น 3 แห่ง คือ อำเภอบางคล้า อำเภอเมือง อำเภอบางปะกง วันที่ 16 มีนาคม 2496 ได้มีการประชุม เรื่อง การดำเนินงาน 4-H club

ที่นิคมบางปะกง ที่ประชุมเห็นว่า การดำเนินงานของ 4-H club ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับ การเกษตร จึงตกลงให้ กองส่งเสริมเผยแพร่ กรมกสิกรรม กระทรวงเกษตร เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ส่งเสริมจัดตั้ง หน่วยซึ่งเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น "ยุวกสิกร" และมอบหมายให้ นายทำนอง สิงคาลวนิช ซึ่งเป็นหัวหน้า กองส่งเสริมและเผยแพร่ เป็นผู้จัดร่างระเบียบข้อบังคับ แนวทางการดำเนินงาน และออกแบบ เครื่องหมายยุวกสิกร เสนอให้ที่ประชุมพิจารณา และได้รับการเห็นชอบให้ถือปฏิบัติเรื่อยมา

หลังจากนั้น การดำเนินงาน ส่งเสริมยุวกสิกร ได้แพร่หลายไปทั่วทุกจังหวัด ในปี พ.ศ. 2501 ได้มีประกาศพระราชกฤษฎีกา การจัดตั้งกรมส่งเสริมการเกษตรขึ้น ในกระทรวงเกษตร การส่งเสริมจัดตั้งหน่วยยุวกสิกร จึงโอนมาอยู่ในหน้าที่ของฝ่ายยุวกสิกร กรมพัฒนาการ บริหารงานเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร และในปี พ.ศ. 2504 ได้เปลี่ยนชื่อจาก "หน่วยยุวกสิกร" เป็น "หน่วยยุวกสิกรกรม" และในปี พ.ศ. 2514 ได้เปลี่ยนเป็น "กลุ่มยุวกสิกรกรม" ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้อง กับงานของกรมส่งเสริมการเกษตร และงานส่งเสริมยุวกสิกรกรมมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

งานส่งเสริมยุวกสิกรกรมและพัฒนาเยาวชนเกษตร มีการดำเนินงานอยู่ในประเทศ ต่างๆ รวม 64 ประเทศทั่วโลก

การแลกเปลี่ยนเยาวชนเกษตรกับต่างประเทศ (International Farm Youth Exchange - IFYE) ของประเทศไทย เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2506 โดยกรมส่งเสริมการเกษตรจัดทำโครงการแลกเปลี่ยน ผู้แทนสถาบันยุวกสิกรกรมกับประเทศสหรัฐอเมริกา (IFYE) ระหว่างปี 2506 - 2508 และปี 2511 - 2514 โดยไปปฏิบัติงานยุวกสิกรกรมของประเทศสหรัฐอเมริกา และจัดทำโครงการแลกเปลี่ยนลักษณะเดียวกัน ระหว่างประเทศในทวีปเอเชีย (AFYE) ระหว่างปี 2512 - 2513 ไปปฏิบัติงานของยุวกสิกรกรมได้หวัน และสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

ในปี พ.ศ. 2526 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ทำความร่วมมือกับ Japan Agricultural Exchange Council - JAEC ในการส่งเยาวชนเกษตรไปฝึกงานกับครอบครัวเกษตรกร ญี่ปุ่น ต่อมาในปี พ.ศ. 2544 กรมส่งเสริมการเกษตร มีข้อตกลงความร่วมมือแลกเปลี่ยนยุวกสิกรกรม และผู้รับผิดชอบงานยุวกสิกรกรมกับสาธารณรัฐเกาหลี (Korea 4-H Association) และปี พ.ศ. 2548 ดำเนินการแลกเปลี่ยนกับวิทยาลัยเกษตรกรรม Koibuchi ประเทศญี่ปุ่น

ผู้ผ่านการแลกเปลี่ยนเยาวชนเกษตรกับต่างประเทศ (IFYE) ของประเทศต่างๆ มีการรวมตัวกันเป็นสมาคม (IFYE Association) ระดับประเทศและระดับภูมิภาค ซึ่งมีการ บริหารงานโดย Board of Directors ประกอบด้วย ผู้แทนจากสมาชิก IFYE ของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคที่มี IFYE Association ซึ่งมีทั้งหมด 7 ภูมิภาค ได้แก่ Africa, Asia and the Pacific (ASPAC), Europe, Latin America and the Caribbean, Middle East, North America, Oceania

โดยประเทศไทยเป็นสมาชิกอยู่ในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก (ASPAC IFYE Association) ซึ่งประกอบด้วย ใต้หวัน สาธารณรัฐเกาหลี ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ อินเดียและไทย

1.2 ประเภทของกลุ่มเยาวชน

กองพัฒนาเยาวชน กรมส่งเสริมการเกษตร (2561, น.13 – 35) กล่าวถึง กลุ่มเยาวชน แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1.2.1 กลุ่มเยาวชนในสถานการศึกษา หมายถึง กลุ่มเยาวชนที่สมาชิกทั้งหมด กำลังศึกษาอยู่ในสถานการศึกษา (ตามข้อกำหนดของกระทรวงศึกษาธิการ) รวมกลุ่มและจัดตั้งเป็นกลุ่มเยาวชน โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า และระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่า

1.2.2 กลุ่มเยาวชนนอกสถานการศึกษา หมายถึง กลุ่มเยาวชนที่สมาชิกทั้งหมดอยู่นอกสถานการศึกษา รวมกลุ่มและจัดตั้งเป็นกลุ่มเยาวชน

1.2.3 กลุ่มเยาวชนแบบผสม หมายถึง กลุ่มเยาวชนที่สมาชิกอยู่ทั้งในสถานการศึกษา และนอกสถานการศึกษา รวมกลุ่มและจัดตั้งเป็นกลุ่มเยาวชน

1.3 องค์ประกอบของเยาวชน

ประกอบด้วย สมาชิกกลุ่มเยาวชน คณะกรรมการสภาเยาวชน ที่ปรึกษาเยาวชน งานและกิจกรรมกลุ่มเยาวชน

1.3.1 สมาชิกกลุ่มเยาวชน หมายถึง เด็กและเยาวชน ที่มีอายุระหว่าง 10 ถึง 25 ปี มีความสนใจด้านการเกษตร สมัครเป็นสมาชิกกลุ่มเยาวชน เพื่อพัฒนาทัศนคติ ความรู้ และประสบการณ์ด้านการเกษตร การเสริมสร้างทักษะอาชีพ และทักษะการดำเนินชีวิต และสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มเยาวชนด้วยความสมัครใจและได้รับความเห็นชอบจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เข้าใจในวัตถุประสงค์และเห็นชอบในหลักวิธีการดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนทุกประการ และยินดีปฏิบัติตามหลักวิธีการดำเนินงานและข้อบังคับกลุ่มเยาวชน

1.3.2 คณะกรรมการสภาเยาวชน หมายถึง คณะกรรมการสภาเยาวชนของกลุ่ม มีจำนวน 5 คน ได้รับเลือกตั้งจากสมาชิกในกลุ่มเยาวชน เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการดำเนินงานของกลุ่มเยาวชน คณะกรรมการสภาเยาวชนจะอยู่ในตำแหน่งได้อย่างน้อยคราวละ 1 ปี แต่ไม่เกิน 2 ปี และให้มีการเลือกตั้งใหม่เมื่อหมดวาระ ตำแหน่งของคณะกรรมการประกอบด้วยประธาน รองประธาน เลขานุการ ทรัพย์สินกร ภูมิกร โดยการเลือกตั้งคณะกรรมการสภาเยาวชนตามหลักประชาธิปไตย

1.3.3 ที่ปรึกษาเยาวชนเกษตรกร หมายถึง บุคคลที่สนใจในงานเยาวชนเกษตรกรอาสาสมัครเข้ามาเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ประสานงาน และแก้ไขปัญหาต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานและกิจกรรมของกลุ่มเยาวชนเกษตรกรบรรลุผล

1.3.4 งานและกิจกรรมกลุ่มเยาวชนเกษตรกร

1) **งานของสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกร "งาน"** เป็นกิจกรรมที่กระตุ้นหรือเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้เยาวชนเกษตรกรควบคู่ไปกับการปฏิบัติงาน เพื่อให้สมาชิกได้เรียนรู้การทำงานร่วมกันเป็นคณะ มีความสมัครสมานสามัคคีในหมู่สมาชิกด้วยกัน ผลผลิตหรือรายได้ที่เกิดขึ้นอาจพิจารณาแบ่งปันกันในหมู่สมาชิกที่ร่วมปฏิบัติงาน หรืออาจรวบรวมเป็นเงินรายได้ของกลุ่มเพื่อใช้บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ การนันทนาการ และอื่นๆ งานของสมาชิก แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่

(1) **งานส่วนบุคคล** คือ งานที่สมาชิกทุกคนเลือกทำตามความสนใจ อาจจะทำที่บ้านหรือที่ใดตามความเหมาะสม โดยปฏิบัติงานด้วยตนเอง หรือร่วมกับผู้ปกครอง งานส่วนบุคคลนี้จะช่วยฝึกสมาชิกให้รู้จักรับผิดชอบ มีความคิดริเริ่มเรียนในวิชาการด้วยการทำจริง เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพในวันข้างหน้า นอกจากนี้ยังช่วยให้สมาชิกได้ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ภูมิใจในผลงานของตนเอง และสร้างรายได้

(2) **งานกลุ่มย่อย** คือ งานที่สมาชิกตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันปฏิบัติและรับผิดชอบแยกจากงานส่วนบุคคลและงานรวมของกลุ่ม เป็นการฝึกปฏิบัติตามสาขาวิชาที่สมาชิกนั้น ๆ สนใจ สร้างความสนิทสนมระหว่างสมาชิกยิ่งขึ้น

(3) **งานรวม** คือ งานที่สมาชิกทั้งกลุ่มร่วมกันปฏิบัติและรับผิดชอบ สถานที่ดำเนินการอาจจะเป็นใน โรงเรียน บ้านสมาชิกคนใดคนหนึ่ง ที่สาธารณประโยชน์ในหมู่บ้าน การที่กำหนดให้สมาชิกได้ร่วมกันปฏิบัติงานนี้ เพื่อให้สมาชิกได้เรียนรู้การทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ มีความสมัครสมานสามัคคีในหมู่สมาชิกด้วยกัน

2) **กิจกรรมของกลุ่มเยาวชนเกษตรกร "กิจกรรม"** หมายถึง การปฏิบัติที่เป็น การส่งเสริมการเรียนรู้และเกิดการพัฒนาจากการร่วมดำเนินงานที่สำคัญ นอกจากการปฏิบัติงานหรือโครงการ ได้แก่ การจัดบันทึกการฝึกปฏิบัติงาน การประชุมกลุ่มเยาวชนเกษตรกร การฝึกอบรมสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกร การสัมมนาเยาวชนเกษตรกรผู้นำ การชุมนุมเยาวชนเกษตรกร การประกวดผลงานเยาวชนเกษตรกร การแข่งขันสาธิต การแข่งขันการตัดสินใจ การทัศนศึกษา การแสดงนิทรรศการ การประกวดผลงานเยาวชนเกษตรกรดีเด่น การทำงานเพื่อสาธารณประโยชน์ การแข่งขันพูดในที่ชุมชน การนันทนาการ และการระดมทุนและจัดหาทุน

1.4 แนวทางการดำเนินงาน

สำนักพัฒนาเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร (2556, น.56 - 58) ได้กล่าวว่า ยุวเกษตรกรเป็นกลุ่มประชากรของสังคมไทยที่มีความกระตือรือร้นสูง และมุ่งแสวงหาความแปลกใหม่ การเปิดกว้างต่อแนวคิดและวิธีปฏิบัติใหม่ๆ ทำให้ยุวเกษตรกรไทยได้รับการพัฒนาไปสู่การเป็น ประชากรที่มีคุณภาพและศักยภาพในการจัดการกับปัญหาความยากจน การพัฒนาชนบทและความ มั่นคงทางอาหาร อย่างไรก็ตาม ยุวเกษตรกรไทยส่วนใหญ่ยังขาดโอกาสที่จะเข้าถึงการให้บริการ พื้นฐานของรัฐ เช่น การศึกษา การจ้างงาน โดยได้รับค่าตอบแทนที่พอใจ ภาวะโภชนาการที่ เหมาะสม การสื่อสารและสาธารณูปโภค ประกอบกับการขยายตัวอย่างรวดเร็วของเขตเมือง ทำให้มีความเป็นไปได้มากที่ยุวเกษตรกรไทยจะประสบความเสี่ยงในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเสพยา เสพติด การใช้ความรุนแรงและอาชญากรรม

การพัฒนายุวเกษตรกรและกลุ่มยุวเกษตรกรในปัจจุบัน มียุทธศาสตร์กำหนดไว้ เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงาน โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการพัฒนายุวเกษตรกรและ กลุ่มยุวเกษตรกร เน้นให้เจ้าหน้าที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการสร้างความความเข้าใจ ปรับกิจกรรม ยุวเกษตรกรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นทิศทางการ พัฒนาด้านกิจกรรมของกลุ่มยุวเกษตรกร เพื่อให้กลุ่มยุวเกษตรกรเข้มแข็ง เริ่มการสร้างเครือข่าย ยุวเกษตรกรทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนการสร้างและพัฒนายุวเกษตรกรไปสู่การเป็นมืออาชีพ ทางด้านการเกษตร ซึ่งในปัจจุบันผู้นำด้านการเกษตรที่เป็นเครือข่าย ซึ่งเกิดจากการพัฒนา ยุวเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตร จัดตั้งเป็น "สมาคมคลื่นลูกใหม่"ไทย ชมรมผู้ผ่านการฝึก งานการเกษตรจากประเทศญี่ปุ่น โดยเป็นเครือข่ายที่สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ องค์ความรู้ ให้กับกลุ่มยุวเกษตรกรทั่วประเทศ

1.5 เทคนิคสู่ความสำเร็จ

ประเทศไทยมีองค์กรเยาวชนที่เรียกว่า "กลุ่มยุวเกษตรกร (4-H Cub)" ประมาณ 5,700 กลุ่ม ในบรรดาเหล่านี้มีกลุ่มที่ประสบความสำเร็จและสามารถใช้เป็นต้นแบบของ กลุ่มยุวเกษตรกรได้หลายกลุ่ม ตัวอย่าง เช่น กลุ่มยุวเกษตรกรทำนดสามัคคี อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ซึ่งกลุ่มยุวเกษตรกรทำนดสามัคคีมีจุดมุ่งหมายพัฒนาอาชีพการเกษตรของสมาชิก ตลอดจนให้บริการอาชีพแก่ชุมชน ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมฝึกอบรมขณะปฏิบัติงาน และกิจกรรม การสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน

โครงสร้างของกลุ่มฯ เป็นความกลมกลืนของธรรมชาติกับทรัพยากรมนุษย์ ส่งเสริมสำนึกของการนับถือตนเอง อำนวยโอกาสให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน แบ่งปันกัน ตลอดจน สนับสนุนให้การฝึกอบรมบนพื้นฐานความจำเป็นของชุมชน วิธีการจัดการฝึกอบรม ประกอบด้วย

1) วิชาการที่จำเป็นสำหรับการทำงาน ซึ่งคัดเลือกโดยใช้การมีส่วนร่วม 2) ใช้วิธีการ "เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง" การแบ่งปันความรู้และทักษะซึ่งกันและกัน 3) การฝึกอบรมขณะปฏิบัติงานผ่านกิจกรรมการสร้างรายได้ของชุมชน เพื่อสร้างรายได้ให้กับกองทุนกลุ่มฯ สมาชิกและชุมชน

1.6 ปัจจัยที่อำนวยความสะดวกให้เกิดการปฏิบัติที่เหมาะสม

1.6.1 ความยั่งยืนของความสำเร็จของกลุ่ม การฝึกอบรมที่บังเกิดผลอย่างยั่งยืนนั้นขึ้นอยู่กับ การสนับสนุนที่เป็นแรงกระตุ้นให้กลุ่มมีความกระตือรือร้นอย่างสม่ำเสมอได้ ดังนั้นจึงต้องจัดให้มีเวทีสำหรับการเรียนรู้และโอกาสในการทำงาน ซึ่งหมายถึง ต้องมีการนำเอาภาวะผู้นำออกมาใช้ด้วย

1.6.2 หลักสูตรการศึกษาและฝึกอบรม ต้องตอบสนองความต้องการของเยาวชนและความเป็นจริงในชุมชน ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานรัฐและชุมชนสามารถสนับสนุนได้ โดยเฉพาะด้านกำลังงานและความรู้สำหรับเยาวชน

1.6.3 การประสานงานและความเชื่อมโยง บทเรียนอีกส่วนหนึ่งที่ได้รับ คือ ความจำเป็นที่จะต้องมีการประสานงานและเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น เช่น โรงเรียน หรือผู้นำเยาวชนอาสาสมัคร

1.6.4 การเพิ่มขีดความสามารถและแรงผลักดัน ให้กับสมาชิกขององค์กร เพื่อกระจายอำนาจและสร้างความมั่นใจว่าสมาชิกรับผิดชอบงานได้จากอำนาจหรือความสามารถที่ผู้นำกลุ่มมอบให้ การมอบอำนาจไม่ได้หมายความว่า ผู้นำจะหลุดพ้นจากความรับผิดชอบต่างๆ ทั้งหมด แต่สิ่งนี้จะช่วยให้สมาชิกมีความรู้สึกเป็นเจ้าของและรับผิดชอบมากขึ้น

1.6.5 การฝึกอบรมและให้การศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญมาก การได้รับการสนับสนุนจากชุมชนและองค์กรต่างๆ มักได้มาไม่ยากนักหากเป็นการช่วยเหลือด้านการฝึกอบรม โดยเน้นการให้โอกาสฝึกอบรมแก่เกษตรกรและเยาวชนเกษตร

จากความสำเร็จของ "การปฏิบัติที่เหมาะสม" กลุ่มยูวเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ ให้ความสำคัญกับการสร้างสรรค์ที่เกิดจากการอบรมที่สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก นอกจากนี้ การสนับสนุนและความร่วมมือขององค์กรต่างๆ ทั้งระดับประเทศและท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชน จะส่งผลให้การพัฒนากลุ่มยูวเกษตรกรทั่วประเทศจะประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน

1.7 กลุ่มยูวเกษตรกรที่เข้มแข็ง ควรมีความสามารถ ดังนี้

1.7.1 การประชุมกลุ่ม อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และมีแผนประชุมตลอดปี เพื่อรับบริการความรู้วิชาการ และหารือร่วมกันในการดำเนินงานและกิจกรรม

1.7.2 การฝึกปฏิบัติงาน ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์และเคหกิจเกษตรทั้งงานรวมหรืองานกลุ่มย่อย และงานส่วนบุคคลของสมาชิก และมีแผนฝึกปฏิบัติงานตลอดปี

1.7.3 การจดบันทึก การฝึกปฏิบัติงานและกิจกรรมต้องมีการบันทึกทั้งกิจกรรมของกลุ่มและของสมาชิก

1.8 การประเมินศักยภาพกลุ่มยูวเกษตรกร

การประเมินศักยภาพกลุ่มยูวเกษตรกร เป็นหัวใจหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้ต่อเนื่องและประสบผลสำเร็จ เพื่อให้การดำเนินงานยูวเกษตรกรมีการดำเนินงานตามมาตรฐานที่กำหนด รวมทั้งเป็นการประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา กำหนดให้มีการจัดชั้นกลุ่มเป็น 3 ระดับ คือ กลุ่มดี กลุ่มปานกลาง และกลุ่มปรับปรุง เพื่อกระตุ้นกลุ่มยูวเกษตรกรให้มีการพัฒนาการดำเนินงานให้สูงขึ้น และใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินกลุ่ม เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการกลุ่ม แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1.8.1 การบริหารจัดการกลุ่ม ได้แก่ การเลือกตั้งคณะกรรมการสภายูวเกษตรกรทุก 2ปี หรือเป็นไปตามระเบียบที่กลุ่มยูวเกษตรกรวางไว้ การจัดทำแผนการประชุมและแผนการกำหนดกิจกรรมของกลุ่ม การกำหนดโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการและสมาชิก ชัดเจนสอดคล้องกับเป้าหมายและการดำเนินงานของกลุ่ม การกำหนดกฎระเบียบ กติกาข้อตกลงที่ใช้ในการดำเนินงานของกลุ่ม การประชุมกลุ่มประจำเดือน และการจดบันทึกการประชุม

1.8.2 การดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ได้แก่ การปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ การฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้านการเกษตร การฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้านเคหกิจ การจดบันทึกกิจกรรมที่ทำ การนำผลผลิตไปจำหน่ายในตลาดชุมชน การนำความรู้ที่ได้รับมาบูรณาการกับกิจกรรมที่บ้าน การถ่ายทอดความรู้จากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง และการเข้าร่วมกิจกรรมการประกวดระดับจังหวัด เขตหรือประเทศ

1.8.3 การบริหารทุนและทรัพยากร ได้แก่ การตั้งกองทุนหมุนเวียนของกลุ่ม การออมเงินของสมาชิกกลุ่ม การระดมทุนและจัดหาทุนของกลุ่ม และการบันทึกค่าใช้จ่าย

1.8.4 การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การปลูกฝังและการสร้างจิตสำนึกสาธารณประโยชน์เพื่อชุมชน กิจกรรมการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และกิจกรรมของกลุ่มเอื้อประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม

1.8.5 ความสำเร็จของกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มยูวเกษตรกรมีผลผลิตทางการเกษตร สม่ำเสมอ กลุ่มยูวเกษตรกรเป็นที่ยอมรับในโรงเรียน กลุ่มยูวเกษตรกรสามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้น จากการผลิตทางการเกษตร

การดำเนินงานกลุ่มยูวเกษตรกร เป็นกิจกรรมหลักและเป็นส่วนสำคัญที่มีผล ต่อความสำเร็จของกลุ่มยูวเกษตรกร กลุ่มยูวเกษตรกรที่มีการดำเนินงานตามแผน ติดตามและ ประเมินผลอย่างต่อเนื่องจึงเป็นกลุ่มที่ประสบความสำเร็จในด้านการดำเนินงาน

2. แนวคิดเกี่ยวกับการรวมกลุ่ม

แนวคิดเกี่ยวกับการรวมกลุ่ม ประกอบด้วย ความหมายของกลุ่ม ปัจจัยการรวมกลุ่ม การพัฒนา กลุ่ม องค์ประกอบของกลุ่ม ประเภทของกลุ่มและลักษณะของกลุ่มที่มีความเข้มแข็ง

2.1 ความหมายของกลุ่ม

สิทธิโชค วรรณสันติกุล (2546) กล่าวว่า “กลุ่ม” หมายถึง การรวมตัวของคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป แล้วมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันอย่างสม่ำเสมอในช่วงเวลาหนึ่ง มีบรรทัดฐานร่วมกัน และมีเอกลักษณ์เดียวกัน คนเหล่านี้ จะมีการรับรู้ในตนเองว่า พวกเขาขึ้นต่อกันและกันในอันที่ จะปฏิบัติการเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกันของเขาเหล่านั้น

กิติชัย รัตนะ (2559) ได้ให้ความหมายของคำว่า กลุ่ม คือ บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป มีการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ภายใต้แบบแผนการปฏิบัติต่อกันและเป็นที่ยอมรับกันในบรรดาหมู่ สมาชิกของกลุ่มเอง และอาจหมายรวมถึงกลุ่มอื่นๆที่กลุ่มนั้นมีปฏิสัมพันธ์ด้วย

วินิจ เกตุขำ และคมเพชร นัทรศุกกุล (2548) ได้สรุปความหมายของคำว่ากลุ่มไว้ว่า “กลุ่ม” หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมารวมกัน โดยมีการติดต่อสัมพันธ์กัน หรือปฏิสัมพันธ์กัน และมีจุดมุ่งหมายที่จะกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันและ ความสัมพันธ์นี้จะช่วยให้สมาชิกกลุ่มอยู่ร่วมกันได้ในระดับที่พอดี

กรมส่งเสริมการเกษตร (2562) ได้กล่าวว่า กลุ่ม เกิดจาก การที่มีบุคคลมีความ สนใจร่วมกัน มีปัญหาคล้ายคลึงกัน มีการติดต่อสื่อสารกัน และมีบางสิ่งบางอย่างที่สำคัญคล้ายๆกัน ร่วมมือกันทำกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า กลุ่ม หมายถึง บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมารวมกัน มีความ เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน เพื่อให้กิจกรรมนั้น บรรลุจุดหมาย ปลายทางที่กลุ่มกำหนดไว้

2.2 ปัจจัยการรวมกลุ่ม

กิติชัย รัตนะ (2559) ได้อธิบายปัจจัยของการรวมกลุ่มไว้ 3 ประการ ดังนี้

2.2.1 มีกิจกรรมต่างๆ เกิดขึ้นร่วมกัน (Activities) การรวมกลุ่มของคนจะมีกิจกรรมเกิดขึ้นตามมาเสมอ กิจกรรมนั้นส่วนใหญ่บ่งชี้ถึงความสนใจร่วมกันของสมาชิกในกลุ่มที่จะกระทำร่วมกันอย่างมีเป้าหมาย กิจกรรมที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะมีขอบเขตจำกัดโดยยึดโยงกับความรู้ ประสบการณ์และภูมิปัญญาที่สมาชิกมีอยู่ เห็นได้ชัดว่ากลุ่มโดยส่วนใหญ่เลือกที่จะทำกิจกรรมในประเด็นที่ตนเองสนใจ เช่น กลุ่มป่าชุมชน กลุ่มอนุรักษ์แม่น้ำ กลุ่มผู้เลี้ยงโคนม เป็นต้น

2.2.2 มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน (Interaction) การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ในที่นี้หมายถึง การมีปฏิริยาโต้ตอบในเชิงปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มด้วยกันเอง โดยที่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันของสมาชิกภายในกลุ่มเกิดขึ้นในเชิงสร้างสรรค์มากกว่าที่จะต่อต้านกัน นอกจากนี้ยังมีการดำเนินปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มต่อกันอีกด้วย เพื่อเป็นการขยายกิจกรรมการดำเนินงานออกไปให้สังคมได้รับรู้และเห็นประโยชน์ของกลุ่มที่จัดตั้งขึ้น

2.2.3 มีความรู้สึกร่วม (Sentiments) ความเป็นกลุ่มจะต้องทำให้สมาชิกของกลุ่มทั้งหมดมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยเฉพาะการทำให้เกิดความรู้สึกร่วม ซึ่งอาจได้รับการกระตุ้นจากการมีจิตสำนึกเดียวกัน เห็นปัญหาร่วมกันและต้องการแสวงหาทางออกในการแก้ปัญหาเหล่านั้นร่วมกัน

2.3 การพัฒนากลุ่ม

กรมส่งเสริมการเกษตร (2562, น.7) ได้กล่าวถึงการพัฒนาของกลุ่มไว้ว่า การพัฒนาของกลุ่มอาจมีความหลายหลายและแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมที่แตกต่างกัน แต่สรุปเป็นขั้นตอนได้ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 คนเกิดแรงจูงใจที่จะเข้าร่วมกลุ่มมาก อาจจะเป็นเพราะแรงกระตุ้นจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ การชักชวนของผู้นำ หรือความต้องการของตนเอง ทำให้พร้อมที่จะร่วมงานของกลุ่ม แต่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งทำให้ความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มน้อย

ขั้นตอนที่ 2 แรงจูงใจในการรวมกลุ่มลดลง เนื่องจากความผิดหวังหรือมีปัญหาอุปสรรคในการปรับตัว เริ่มมีความรู้เกี่ยวกับคนและกิจกรรมหรืองานของกลุ่มมากขึ้น ฉะนั้นในขั้นตอนนี้แม้ว่าความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มจะเพิ่มขึ้น แต่การอุทิศตัวเองให้กับกลุ่มของสมาชิกบางส่วนกลับลดลง

ขั้นตอนที่ 3 เมื่อผ่านขั้นที่ 2 ไปได้ ความสามารถของคนในกลุ่มทั้งด้านปรับตัวในการเข้ากับคน และความรู้ความสามารถในเรื่องงานหรือกิจกรรมจะมากขึ้น จากการได้รับความรู้ใหม่ ๆ การพยายามเพิ่มผลผลิตให้สูงสุด ความสามารถทำให้บางคนก็อุทิศตนมากขึ้นแต่คนที่ไม่มั่นใจในตนเองก็อาจจะอุทิศตนน้อยลง

ขั้นตอนที่ 4 กลุ่มสัมพันธ์ที่ดี ทั้งผู้นำและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้การสนับสนุนการดำเนินงานกับกลุ่มอย่างถูกต้อง จะทำให้ความสามารถของบุคคลในกลุ่มและการอุทิศตนของคนในกลุ่มสูงขึ้นได้

2.4 องค์ประกอบของกลุ่ม

กรมส่งเสริมการเกษตร (2562, น.10) กล่าวว่า การพัฒนาของกลุ่มจะมีประสิทธิภาพต้องมาจากองค์ประกอบที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

2.4.1 ผู้นำกลุ่ม หมายถึง บุคคลที่มีบทบาทชัดเจนในกลุ่ม ที่จะทำหน้าที่เป็นวิทยากรพี่เลี้ยง นักพัฒนา และผู้ประสานงาน เพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด ผู้นำจะต้องสามารถแสดงบทบาทได้อย่างเหมาะสมกับขั้นตอนการพัฒนาของกลุ่มและสถานการณ์ของกลุ่มในขณะนั้น จนเป็นที่ยอมรับของสมาชิกส่วนมาก

2.4.2 สมาชิกกลุ่ม หมายถึง บุคคลที่มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในกิจกรรมของกลุ่ม และแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ช่องทางการสื่อสารของกลุ่ม สมาชิกจะต้องมีพฤติกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ของบุคคลในกลุ่ม และงานหรือกิจกรรมของกลุ่ม แสดงความพึงพอใจ ความสามารถ และอุทิศตนเองให้กับเป้าหมายของกลุ่ม

2.4.3 จุดมุ่งหมายของกลุ่ม คือ สิ่งที่สมาชิกส่วนใหญ่เข้าใจตรงกันว่าเป็นความสำเร็จ ที่คนในกลุ่มต้องการให้เกิดขึ้นภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ จุดมุ่งหมายของกลุ่มที่ดีคือจุดหมายที่สมาชิกของกลุ่มพึงพอใจเชื่อมั่นว่ากลุ่มจะทำได้สำเร็จ และสอดคล้องกับแรงจูงใจของตนในการเข้าเป็นสมาชิก

2.4.4 กฎเกณฑ์ คือ แนวทางหรือเครื่องมือ ที่ใช้สร้างความสัมพันธ์และการปฏิบัติตนระหว่างบุคคลในกลุ่มที่สมาชิกเข้าใจตรงกัน และถือปฏิบัติเป็นระเบียบข้อบังคับเหมือนกัน กฎเกณฑ์ที่ดี คือ ระเบียบข้อบังคับที่สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดขึ้น ยอมรับและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

2.4.5 กิจกรรมและแผนงาน คือ สิ่งที่สมาชิกกำหนดขึ้นในรูปของงานที่กลุ่มจะต้องทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม และมีการกำหนดวิธีการปฏิบัติไว้เป็นขั้นตอนที่กลุ่มสามารถทำให้สำเร็จได้ผลตามเป้าหมาย และก่อให้เกิดความพอใจในกลุ่มสมาชิก

2.4.6 การสื่อสาร คือ การติดต่อแลกเปลี่ยนข่าวสารกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม ในทุกรูปแบบ จนเกิดความเข้าใจกันในหมู่สมาชิก การสื่อสารที่ดี คือ การสื่อสารแบบสองทาง ระหว่างบุคคลในกลุ่มที่ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในช่องทาง และรูปแบบของการสื่อสารทำให้ การรับและถ่ายทอดข่าวสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.7 ผลประโยชน์ คือ สิ่งที่สมาชิกกลุ่มได้รับในรูปแบบแตกต่างกัน และก่อให้เกิด ความพึงพอใจจากสิ่งที่ได้รับนั้นทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยจะต้องมีการจัดสรรผลประโยชน์ อย่างเป็นธรรม

2.5 ประเภทของกลุ่ม

ณัฐพันธ์ เจริญนันท์ (2551) ได้แบ่งประเภทของกลุ่มออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.5.1 กลุ่มแบบเป็นทางการ (Formal Group) หมายถึง กลุ่มที่ถูกแต่งตั้งขึ้นมา โดยอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบตาม โครงสร้างขององค์การ เพื่อที่จะทำกิจกรรมสนองความ ต้องการขององค์การ

2.5.2 กลุ่มแบบไม่เป็นทางการ (Informal Group) หมายถึงกลุ่มที่สมาชิกจัดตั้ง หรือรวมตัวขึ้นมาเอง โดยไม่เป็นไปตามคำสั่งหรือ โครงสร้างขององค์การ ซึ่งมักจะก่อตั้งจาก ความสัมพันธ์ทางสังคมของสมาชิก และสามารถปรับเปลี่ยนเป็นกลุ่มอย่างเป็นทางการได้ ในระยะเวลาหรือสถานการณ์ที่เหมาะสม

2.6 ลักษณะของกลุ่มที่มีความเข้มแข็ง

กรมส่งเสริมการเกษตร (2562, น.13) ได้กล่าวถึงลักษณะกลุ่มที่มีความเข้มแข็ง มีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

- 1) สมาชิกมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อกลุ่ม และเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม
- 2) กลุ่มมีคณะกรรมการกลุ่ม มีภาวะการเป็นผู้นำสูง มีธรรมาภิบาล ในการบริหาร
- 3) กลุ่มต้องมีกิจกรรมต่อยอดและขยายกิจกรรมอยู่ตลอดเวลา และเป็นประโยชน์
- 4) กลุ่มที่มีเครือข่ายเพื่อขยายกิจกรรม และเชื่อมโยงด้านการตลาด
- 5) กลุ่มที่มีการประชุมสมาชิกเพื่อพบปะกันเป็นประจำ มีกฎ ข้อบังคับกลุ่ม
- 6) กลุ่มที่เข้มแข็งต้องมีการจัดทำเอกสารและข้อมูลเป็นปัจจุบัน
- 7) กลุ่มทำให้สมาชิกมีความสามัคคี เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันกลุ่ม สามารถแก้ไขปัญหาของชุมชนได้
- 8) กลุ่มที่มีการยอมรับ ได้รับการประกาศเกียรติคุณ ทำให้สมาชิกภาคภูมิใจ
- 9) มีการนำเทคโนโลยีและองค์ความรู้ใหม่มาใช้พัฒนาต่อยอดกลุ่ม

การรวมกลุ่มจึงเป็นแนวทางสำคัญต่อการพัฒนา เพราะการรวมตัวกันนอกจากจะเป็นการเพิ่มอำนาจต่อรอง ทั้งด้านการผลิตและการขายผลผลิตแล้ว ยังสามารถนำมาซึ่งความร่วมมือกันของหมู่คณะ ซึ่งกลุ่มมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา สามารถพึ่งตนเองได้ และนำไปสู่ความเข้มแข็งของกลุ่ม

3. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ความหมายของการมีส่วนร่วม รูปแบบการมีส่วนร่วม กระบวนการมีส่วนร่วม ลักษณะการมีส่วนร่วม ปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม และลักษณะการมีส่วนร่วมของกลุ่มเกษตรกร มีนักวิชาการต่าง ๆ ได้ให้คำนิยาม ดังนี้

3.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

ยุพา รูปงาม (2545) การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการให้บุคคลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงของ บุคคล แก้ไขปัญหาร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุนติดตามการ ปฏิบัติงานขององค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

สันติชัย อัจจงประสิทธิ์ (2551) การมีส่วนร่วมของบุคลากรว่า หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มตัดสินใจในการปฏิบัติงานและการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวของบุคลากรเอง การที่จะสามารถทำให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา และนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของบุคลากรให้ดีขึ้น นั้นผู้นำจะต้องยอมรับในปรัชญาการพัฒนามนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นและพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของส่วนรวมในองค์กร

สาคร มหาหิงค์ (2554) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็ทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ในสิ่งที่มีผลกระทบต่อตนเองหรือชุมชน

สมบัติ นามบุรี (2562) การมีส่วนร่วม หมายถึง เป็นกระบวนการสื่อสารในระบบเปิด ซึ่งเป็นการสื่อสารสองทางระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล ชุมชน หรือองค์กร ในการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง หรือหลายกิจกรรมทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งการมีส่วนร่วมจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด

ร่วมตัดสินใจ ร่วมการดำเนินการและร่วมรับผลประโยชน์ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกันของกลุ่ม และเป็นการสร้างความสามัคคี

กล่าวโดยสรุปว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลมีแนวคิดหรือจุดมุ่งหมายที่เหมือนกันเข้ามาดำเนินการนั้นให้แล้วเสร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดแล้วรับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งต้องเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

3.2 รูปแบบการมีส่วนร่วม

ชนวัฒน์ คำภีลานนท์ (2550) ได้อธิบายและวิเคราะห์รูปแบบการมีส่วนร่วมโดยสามารถแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ

3.2.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจและตัดสินใจลงมือปฏิบัติการ

3.2.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบไปด้วยการสนับสนุนทางด้านทรัพยากรการเข้าร่วมในการบริหารและการประสานขอความร่วมมือ

3.2.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ทางด้านต่าง ๆ ประกอบไปด้วยผลประโยชน์ทางด้านวัสดุ ผลประโยชน์ทางสังคมและผลประโยชน์ส่วนบุคคล

3.2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) เกี่ยวกับการควบคุมและการตรวจสอบการดำเนินงานทั้งหมดและเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

3.3 กระบวนการมีส่วนร่วม

กระบวนการมีส่วนร่วม มีทั้งหมด 4 ขั้น วชิรวัชร งามละม่อม (2559) ดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้น ประการแรกสุดที่ต้องกระทำ คือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชาชนที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจนี้เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องดำเนินการไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงาน โครงการนั้นได้มาจากคำถามว่าใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้างและจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงานและการประสานงานและการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังจะต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้รวมทั้งผลที่เป็นประโยชน์ทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลและสังคมด้วย

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) การมีส่วนร่วมในการประเมิน ผลนั้นสิ่งสำคัญจะต้องสังเกต คือ ความเห็น (Views) ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectation) ซึ่งมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

3.4 ลักษณะการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมแบ่งออกเป็น 6 ลักษณะ ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม และพรรณทิพย์เพชรมาศ (2551) ดังนี้

3.4.1 การรับรู้ข่าวสาร (Public Information) การมีส่วนร่วมแบบนี้ ประชาชนเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องได้รับการแจ้งให้ทราบถึงรายละเอียดของโครงการที่จะดำเนินการ รวมทั้งผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ทั้งนี้ การแจ้งข่าวสารดังกล่าวจะต้องเป็นการแจ้งก่อนที่จะมีการตัดสินใจดำเนินโครงการ

3.4.2 การปรึกษาหารือ (Public Consultation) เป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมที่มีการจัดการหารือระหว่างผู้ดำเนินการโครงการกับประชาชนที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและการตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติม นอกจากนี้ ยังเป็นช่องทางการกระจายข่าวสารข้อมูลไปยังประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดความเข้าใจ และเพื่อให้มีการให้ข้อเสนอแนะเพื่อประกอบทางเลือกการตัดสินใจ

3.4.3 การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนและฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรมและผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ ใช้เวทีสาธารณะในการทำความเข้าใจ การประชุมรับฟังความคิดเห็นมีหลายวิธีการ เช่น การประชุมระดับชุมชน (Community Meeting) การประชุมรับฟังความคิดเห็นเชิงวิชาการ (Technical Meeting)

3.4.4 การประชาพิจารณ์ (Public Hearing) เป็นการประชุมที่มีขั้นตอนการดำเนินงานที่เป็นระบบ และมีความชัดเจนมากขึ้น เป็นเวทีในการเสนอข้อมูลอย่างเปิดเผยไม่มีการปิดบังของผู้ที่มีส่วนได้และส่วนของโครงการ การประชาคมและคณะกรรมการจัดประชุมจะต้องมีองค์ประกอบของผู้เข้าร่วมที่เป็นที่ยอมรับ มีหลักเกณฑ์และประเด็นในการพิจารณาที่ชัดเจน และมีการแจ้งให้ทุกฝ่ายทราบอย่างชัดเจน

3.4.5 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นเป้าหมายสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจต่อประเด็นปัญหานั้น ๆ ซึ่งอาจดำเนินการโดยการเลือกตัวแทนเข้าไปเป็นกรรมการที่มีอำนาจการตัดสินใจ

3.4.6 การใช้กลไกทางกฎหมาย รูปแบบนี้ไม่ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยตรงในเชิงการป้องกันและแก้ไข แต่เป็นลักษณะของการเรียกร้องและการป้องกันสิทธิของตนเองอันเนื่องมาจากการไม่ได้รับความเป็นธรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ที่ตนเองควรจะได้รับ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ให้หลักเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้หลายประการ และประชาชนสามารถใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญทั้งในรูปแบบของปัจเจกหรือในรูปแบบกลุ่ม องค์กร ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

3.5 ปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม

ปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมมี 4 ปัจจัยที่สำคัญ วิชาวัชร งามละม่อม (2559) ได้แก่

3.5.1 ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ต่าง ๆ

3.5.2 ปัจจัยด้านชุมชน ได้แก่ ชุมชนให้การสนับสนุนและเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม เลือกให้เป็นตัวแทน ชุมชนมีความสามัคคี และมีกลุ่มต่าง ๆ ที่สนับสนุนผลักดันการมีส่วนร่วม

3.5.3 ปัจจัยด้านองค์กร ได้แก่ บรรยากาศขององค์กร การติดต่อสื่อสาร กฎระเบียบ การเอาใจใส่กระตือรือร้นในการแก้ปัญหา มีประชาธิปไตยประชาคม

3.5.4 ปัจจัยด้านทัศนคติ ได้แก่ เจตคติต่อการมีส่วนร่วม และแรงจูงใจในการทำงาน

3.6 ลักษณะการมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกร

ลักษณะการมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกร ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการรับรู้ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

3.6.1 การมีส่วนร่วมในการรับรู้ ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารและรายละเอียดการดำเนินงานของกลุ่มยูวเกษตรกรอยู่เสมอ การรับรู้ว่าการกิจกรรมยูวเกษตรกรต้องดำเนินการอย่างไรบ้าง การรู้ถึงผลประโยชน์ของการเข้าร่วมกลุ่มยูวเกษตรกร

3.6.2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและการตัดสินใจ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการประชุมและวางแผนเกี่ยวกับการทำกิจกรรมของยูวเกษตรกร การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่างๆ ในการวางแผนการจัดกิจกรรมของกลุ่มยูวเกษตรกร การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายรูปแบบกิจกรรมและงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มยูวเกษตรกร

3.6.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้านการเกษตร การมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้านเคหกิจเกษตร การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมกลุ่มยุวเกษตรกร การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้กับเพื่อนๆ การมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือเพื่อนในการจัดกิจกรรมต่างๆ

3.6.4 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานกลุ่มยุวเกษตรกร การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดกิจกรรมของกลุ่มยุวเกษตรกร การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินงาน

3.6.5 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ได้แก่ การนำความรู้ทางการเกษตรจากการเข้าร่วมกลุ่มยุวเกษตรกรไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การได้รับผลผลิตทางการเกษตรตอบแทนจากการดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกร การได้รับค่าตอบแทนจากการดำเนินงานของกลุ่มยุวเกษตรกร

การมีส่วนร่วมเป็นการเพิ่มคุณภาพในการตัดสินใจ ช่วยให้เกิดการพิจารณาทางเลือกใหม่และทำให้การตัดสินใจรอบคอบขึ้น และเป็นการให้ความร่วมมือจากสมาชิกอย่างเต็มใจ ทำให้เกิดการเรียนรู้ฝึกทักษะการทำงานร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

4. บริบทของจังหวัดน่านและข้อมูลกลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนป่อเกล้า

บริบทของจังหวัดน่านและข้อมูลกลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนป่อเกล้า ประกอบด้วยสภาพทั่วไปของจังหวัดน่าน และข้อมูลกลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนป่อเกล้า มีรายละเอียดดังนี้

4.1 สภาพทั่วไปของจังหวัดน่าน

สำนักงานจังหวัดน่าน กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด (2562) สรุปภาพรวมจังหวัดน่าน ดังนี้

4.1.1 ลักษณะทางกายภาพ จังหวัดน่าน เป็นจังหวัดชายแดนทางภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ตั้งอยู่ระหว่างละติจูดที่ 17 องศา 89 ลิปดาเหนือ ถึงละติจูดที่ 19 องศา 37 ลิปดาเหนือ และระหว่างลองจิจูดที่ 100 องศา 24 ลิปดาตะวันออก ถึงลองจิจูดที่ 101 องศา 6 ลิปดาตะวันออกและอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 668 กิโลเมตร

ภาพที่ 2.1 อาณาเขตจังหวัดน่าน

1) ที่ตั้งและอาณาเขต

ทิศเหนือ ประกอบด้วย อำเภอเชียงกลาง อำเภอบ่อเกลือ อำเภอทุ่งช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติและอำเภอบัว มีพื้นที่ติดต่อกับเขตเศรษฐกิจพิเศษ เชียงฮ่อน - หงสา (สปป.ลาว)

ทิศตะวันออก ประกอบด้วย อำเภอภูเพียง อำเภอแม่จริม อำเภอสันติสุข อำเภอเวียงสา มีพื้นที่ติดต่อกับแขวงไชยบุรี (สปป.ลาว)

ทิศใต้ประกอบด้วย อำเภอนาหมื่น มีพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดอุดรดิตถ์ อำเภอนาน้อยและอำเภอเวียงสา ซึ่งทั้งสองอำเภอมียพื้นที่ติดกับจังหวัดแพร่

ทิศตะวันตก ประกอบด้วย อำเภอบ้านหลวง ซึ่งมีพื้นที่ติดกับอำเภอเชียงม่วนของจังหวัดพะเยา อำเภอท่าวังผา มีพื้นที่ติดต่อกับอำเภอปง จังหวัดพะเยา อำเภอสองแคว มีพื้นที่ติดต่อกับอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

2) ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดน่าน มีพื้นที่ทั้งสิ้นประมาณ 7,581,035.02 ไร่ หรือ 12,163.04 ตารางกิโลเมตรซึ่งสภาพพื้นที่โดยทั่วไปของจังหวัดส่วนใหญ่เป็นภูเขาถึงร้อยละ 87.2 ของพื้นที่ทั้งหมด มีที่ราบเพียงร้อยละ 12.8 ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ของจังหวัดน่านส่วนใหญ่เป็นป่าและภูเขา สลับซับซ้อน จำแนกได้ดังนี้

- (1) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ 3.22 (ล้าน) ไร่ คิดเป็นร้อยละ 42.48
- (2) พื้นที่ป่าอนุรักษ์ 2.83 (ล้าน) ไร่ คิดเป็นร้อยละ 37.34
- (3) พื้นที่สำนักงานปฏิรูปเพื่อเกษตรกรรม (สปก.) 0.46 (ล้าน) ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.06
- (4) พื้นที่เอกสารสิทธิ์อื่น ๆ 1.07 (ล้าน) ไร่ คิดเป็นร้อยละ 14.12

3) สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศ ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมที่พัดปกคลุมประเทศไทย 2 ชนิด คือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ กับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้โดยลักษณะภูมิอากาศอากาศจะร้อนอบอ้าวในฤดูร้อน และหนาวเย็นในฤดูหนาว ส่วนฤดูฝนมีฝนตกชุกระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงกันยายนของทุกปี

4) ข้อมูลการปกครองและประชากร

ประชากรจังหวัดน่าน ตามทะเบียนราษฎรของจังหวัดน่าน ณ กันยายน 2562 มีประชากร ทั้งสิ้น 478,355 คน จำนวน 164,962 หลังคาเรือน แยกเป็นชาย 239,722 คน หญิง 238,633 คน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุดคือ อำเภอเมืองน่าน มีประชากร 82,312 คน รองลงมาอำเภอเวียงสา มีประชากร 70,494 คน และอำเภอเฉลิมพระเกียรติมีประชากรน้อยสุด 9,831 คน

(1) ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม

ก. ด้านเศรษฐกิจ

โครงสร้างทางเศรษฐกิจภาพรวมของจังหวัดน่าน ขึ้นอยู่กับภาคการเกษตรเป็นหลัก ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม พืชที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ยางพารา รองลงมาคือ ภาคการศึกษา และภาคการขนส่งและขายปลีก ตามลำดับ

ข. ด้านสังคม

ด้านการศึกษา จังหวัดน่าน มีสถานศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา อุดมศึกษา และการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวนโรงเรียนในจังหวัดน่าน มีโรงเรียนทั้งสิ้น 412 แห่ง โดยร้อยละ 16.0 ตั้งอยู่ในอำเภอเวียงสา รองลงมา ร้อยละ 13 ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองน่าน ร้อยละ 11.0 ตั้งอยู่ในอำเภอปัว และอำเภอท่าช้าง ร้อยละ 7 ตั้งในอำเภอนาน้อยและอำเภอเชียงกลาง ร้อยละ 5 ตั้งอยู่ในอำเภอภูเพียง และอำเภอนาหมื่น ร้อยละ 4 ตั้งอยู่ในอำเภอแม่จริม อำเภอบ่อเกลือ อำเภอสันติสุข และอำเภอทุ่งช้าง และร้อยละ 3 ตั้งในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอบ้านหลวง และอำเภอสองแคว

4.2 ข้อมูลกลุ่มยุทธศาสตร์โรงเรียนบ่อเกลือ

กลุ่มยุทธศาสตร์โรงเรียนบ่อเกลือ (2562) ได้อธิบายถึงข้อมูลกลุ่มยุทธศาสตร์โรงเรียนบ่อเกลือ ประกอบด้วย ความคิดริเริ่ม การดำเนินงาน และผลงานความสำเร็จและความภาคภูมิใจ ดังนี้

4.2.1 ความคิดริเริ่ม

กลุ่มยุทธศาสตร์โรงเรียนบ่อเกลือ เริ่มดำเนินกิจกรรมการเกษตรตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 โดยเริ่มจากกิจกรรมเกษตรเพื่ออาหารกลางวันในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีการผลิตพืชตามฤดูกาล เลี้ยงไก่ เลี้ยงปลา โดยได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตรวมทั้งการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรจากหน่วยงานต่าง ๆ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานจากเอกชนตลอดมาเกี่ยวกับ การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงปลา เลี้ยงกบ เพาะเห็ด การผลิตปุ๋ยชีวภาพอื่น ๆ ทำให้มีการขยายกิจกรรมเพิ่มขึ้นจากรั้วโรงเรียนสู่รั้วบ้านและชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ มีการเรียนรู้ต่อเนื่องจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาแต่ละกลุ่มกิจกรรม คอยให้คำแนะนำ การดำเนินกิจกรรมเน้นการปฏิบัติงานโดยน้อมนำตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้สมาชิกฝึกปฏิบัติและเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ปัจจุบันมีสมาชิกยุทธศาสตร์จำนวน 464 ราย

4.2.2 การดำเนินงาน

กลุ่มยุวเกษตรกร โรงเรียนบ่อเกลือ ได้มีการทำกิจกรรมที่หลากหลายด้านการผลิตพืช การประมง การปศุสัตว์ สหกรณ์ การแปรรูปถนอมอาหาร การปรับปรุงบำรุงดิน งานการอาชีพ ทอผ้า จักสาน สปา มีการทดลองการทำกิจกรรมใหม่ เช่น การปลูกพืชแบบไฮโดรโปนิกส์ การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อกล้วยไม้ การแปรรูปถนอมอาหาร เพื่อให้สมาชิกได้เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติ ทำให้สมาชิกรับความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติและถ่ายทอด ให้สมาชิกในครัวเรือน ทำการเกษตรในครอบครัวและชุมชน

กลุ่มยุวเกษตรกร โรงเรียนบ่อเกลือมีการบริหารจัดการกลุ่ม ตามโครงการพระราชดำริและโครงการกิจกรรมพิเศษ โดยแบ่งกิจกรรมเป็น 3 ประเภท ตามงานของยุวเกษตรกร ได้แก่ กิจกรรมงานรวม ที่สมาชิกทั้งกลุ่มร่วมกันปฏิบัติและรับผิดชอบ กิจกรรมงานกลุ่มย่อย ที่สมาชิกร่วมกันปฏิบัติและรับผิดชอบ โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อยตามความสนใจ ซึ่งแยกจากงานส่วนบุคคลและงานรวมของกลุ่มและกิจกรรมงานส่วนบุคคล ที่สมาชิกแต่ละคนสนใจและเลือกปฏิบัติอาจจะทำที่บ้านหรือที่โรงเรียน ตามความเหมาะสม มีที่ปรึกษาแต่ละกิจกรรม

1) *กิจกรรมงานรวม* กิจกรรมโครงการเกษตรอาหารกลางวันเป็นกิจกรรมรวมที่ยุวเกษตรกรทุกคน ที่เป็นสมาชิกร่วมกันทำงาน มีการประชุมวางแผนแบ่งหน้าที่กันทำงาน และร่วมกันแก้ไขปัญหากลุ่ม โครงการแปลงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน เป็นโครงการที่ดำเนินการโดยมุ่งเน้นมีการจัดการระบบการเกษตรแบบผสมผสาน โดยที่กิจกรรมแต่ละกิจกรรมสามารถเกี่ยวคู่ประโยชน์ต่อกันอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดในระบบการผลิต และเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้เทคโนโลยีด้านการพัฒนาการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมตามหลักวิชาการให้แก่ เด็กนักเรียน เยาวชนและเกษตรกรในพื้นที่และผู้สนใจ

2) *กิจกรรมงานกลุ่มย่อย* กิจกรรมกลุ่มย่อยทุกกิจกรรม มีคณะกรรมการกิจกรรมกลุ่มย่อย มาจากการเลือกตั้งของสมาชิกกลุ่มย่อย ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เลขานุการ เหรัญญิก และปฏิคม และมีที่ปรึกษากิจกรรมกลุ่มย่อยให้คำปรึกษาแนะนำบริหารจัดการภายในกลุ่มย่อย ดำเนินการตามแผน รายงานผลการดำเนินงานและปัญหาให้คณะกรรมการกลุ่มใหญ่ทราบ และร่วมกันแก้ไขปัญหาให้ยั่งยืนต่อไป โดยมีกิจกรรมกลุ่มย่อย ได้แก่ กิจกรรมการปลูกพืช กิจกรรมปศุสัตว์ กิจกรรมประมง กิจกรรมสหกรณ์ออมทรัพย์ กิจกรรมแปรรูปกิจกรรมปู้ยหมัก

3) *กิจกรรมงานส่วนบุคคล* สมาชิกยุวเกษตรกรรุ่นพี่ถ่ายทอดองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนรุ่นน้องใน โรงเรียน และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง โดยขยายผลนำกลับไปทำในชุมชน บ้านของสมาชิก ดังนี้

(1) การดำเนินกิจกรรมการปลูกผักตามฤดูกาล ผลการดำเนินงานตามกิจกรรมการปลูกผักตามฤดูกาล จำนวน 280 ราย คิดเป็น 30 ไร่

(2) การดำเนินงานด้านกิจกรรมปศุสัตว์ จำนวน 49 ราย สัตว์ที่เลี้ยงได้แก่ โค กระบือ ไก่ เป็ด และสุกร

(3) การดำเนินงานด้านกิจกรรมประมง จำนวน 30 ราย สัตว์ที่นิยมเลี้ยงได้แก่ กบ ปลาชุก ปลากินพืช

4.2.3 ผลงานความสำเร็จและความภาคภูมิใจ

จากการปฏิบัติกิจกรรมของกลุ่มเยาวชนเกษตรกร โรงเรียนบ่อเกลือ โดยยึดมั่นตามคำขวัญของกลุ่มที่ว่า “ต้นกล้าพอเพียง เคียงคู่คุณธรรม น้อมนำวิถีพอเพียงตามแนวทางพระราชดำริ” ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน มีการพัฒนารูปแบบวิธีการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย และต่อเนื่อง กลุ่มเยาวชนเกษตรกร โรงเรียนบ่อเกลือ พัฒนากิจกรรมการเกษตรอย่างต่อเนื่องจนทำให้กลุ่มมีความสามารถในการแข่งขันกิจกรรมต่าง ๆ จนได้รับรางวัล ทำให้มีผลงานมากมาย ดังนี้

1) รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1 การประกวดกลุ่มสถาบันดีเด่น ประเภทกลุ่มเยาวชนเกษตรกรดีเด่นระดับประเทศ ประจำปี 2559

2) รางวัล MOE AWARDS ผลงานดีเด่นระดับประเทศ ประเภทสถานศึกษาสาขาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3) รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 2 การประกวดกิจกรรมผ่านการจัดระบบงานเกษตรสารนิเทศ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน

4) รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 การประกวดการบันทึกบัญชีสมาชิกสหกรณ์นักเรียนดีเด่นสหกรณ์จังหวัดน่าน

5) รางวัลชนะเลิศ การประกวดกลุ่มสถาบันดีเด่น ประเภทกลุ่มเยาวชนเกษตรกรดีเด่นระดับเขต ประจำปี 2562

กลุ่มเยาวชนเกษตรกร โรงเรียนบ่อเกลือ เป็นกลุ่มเยาวชนเกษตรกรที่มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดี มีการดำเนินกิจกรรมกลุ่มอย่างต่อเนื่องและกิจกรรมแต่ละกิจกรรมสามารถเกื้อกูลประโยชน์ต่อกันอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดในระบบการผลิต และเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้เทคโนโลยีด้านการพัฒนาการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมตามหลักวิชาการให้แก่เด็กนักเรียน เยาวชน และเกษตรกรในพื้นที่และผู้สนใจ

5. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 การดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนเกษตรกร

นายสุทิน จันอิน (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนเกษตรกร ในจังหวัดชัยนาท ผลการศึกษาพบว่า 1) สมาชิกเกษตรกรกลุ่มที่ได้รับรางวัล มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนเกษตรกรอยู่ในระดับมาก ส่วนสมาชิกเกษตรกรกลุ่มที่ไม่ได้รับรางวัลมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางและผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงาน ได้แก่ ด้านกำลังคน ด้านการประสานงาน ด้านการนำหรือการจูงใจ ด้านงบประมาณ ด้านการติดตามและประเมินผล ด้านการจัดการ และด้านวัสดุอุปกรณ์

นางครุณี ส่งเสริม (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนเกษตรกรในโรงเรียน จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ส่วนใหญ่เข้าร่วมทำกิจกรรมการเกษตร ในโรงเรียนโดยมีเจ้าหน้าที่และครูแนะนำ และมีความต้องการความรู้ด้านการเกษตร ด้านเทคนิค ในระดับปานกลาง ส่วนความต้องการในระดับมาก คือความต้องการฝึกปฏิบัติงานด้านการเกษตร

5.2 การมีส่วนร่วม

ชัญลักษณ์ มณีวรรณ (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกรในโรงเรียนจังหวัดลำปาง พบว่า สมาชิกเกษตรกรมีส่วนร่วมทำกิจกรรมในระดับมากและมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ระดับมากที่สุด รองลงมาเป็นการมีส่วนร่วมในการวางแผน มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ณภัทร ก้านนท์ (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกรในโรงเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกเกษตรกร ในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากที่สุด รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการวางแผน

5.3 ความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรม

ศัญญา สิงห์ใจ (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมด้านการเกษตรของโครงการเยาวชนเกษตรกรในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ พบว่าโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่มีความสำเร็จในทุกด้าน ทั้งด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากโรงเรียนมีปัจจัยที่เอื้ออำนวยในทุกด้านตั้งแต่พื้นที่ที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม มีเหมาะสม มีทรัพยากรบุคคลที่มีความพร้อมในการถ่ายทอดให้ความรู้แก่นักเรียน มีระยะเวลาหรือช่วงเวลาในการดำเนินกิจกรรมมีความเหมาะสมและ สามารถดำเนินกิจกรรมได้ตลอดเวลา

กมลฉัตร กัดแก้ว (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับเจตคติ ต่ออาชีพเกษตรกรรมของยุวเกษตรกร ในอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าปัจจัยด้านความสำเร็จของกลุ่ม ยุวเกษตรกรมีความเห็นว่ากลุ่มยุวเกษตรกร มีความสำเร็จได้ต้องเป็นที่ยอมรับของทางโรงเรียนโดยมีการสร้างผลผลิตและรายได้ให้มากขึ้น ภาพรวมในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือการเป็นที่ยอมรับในโรงเรียน รองลงมาคือ การสร้างรายได้เพิ่มขึ้นจากการผลิตทางการเกษตรของกลุ่มยุวเกษตรกร และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ มีผลผลิตทางการเกษตรสม่ำเสมอ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนตรกร โรงเรียนบ่อเกลือ จังหวัดน่าน การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ตามระเบียบวิธีการวิจัย โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล รายละเอียดดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สมาชิกเยาวชนตรกรในโรงเรียนบ่อเกลือ ตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน จำนวน 134 ราย (สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน, 2562) ทำการเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยกล่าวถึง 3 ประเด็น ได้แก่ ชนิดเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ลักษณะของเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล และการสร้างและทดสอบเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ชนิดของเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ผลการวิจัยเรื่องนี้ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกำหนดคำถาม มีคำตอบให้เลือกโดยเรียงเนื้อหาตามวัตถุประสงค์

2.2 ลักษณะของเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีคำถามที่กำหนดไว้ให้เลือกตอบ และคำถามที่ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกเยาวชนตรกร ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก เหตุผลการเข้าเป็นสมาชิก ความสนใจด้านการเกษตร การเข้าร่วมงานและกิจกรรม การได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง

การได้รับการสนับสนุนจากครูที่ปรึกษา การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร การได้รับการสนับสนุนจากทางโรงเรียน การประกอบอาชีพของครอบครัว การออมเงินกับกลุ่ม ยุวเกษตรกร ผลตอบแทนจากการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม

ตอนที่ 2 การดำเนินงานของกลุ่มยุวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม ประกอบด้วย การบริหารจัดการกลุ่ม การดำเนินกิจกรรมกลุ่ม การบริหารทุนและทรัพยากร การอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความสำเร็จของกลุ่ม ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เลือกตอบตามระดับความคิดเห็น มีทั้งหมด 5 ระดับ ดังนี้

- 1 คะแนน = ระดับการดำเนินงานน้อยที่สุด
- 2 คะแนน = ระดับการดำเนินงานน้อย
- 3 คะแนน = ระดับการดำเนินงานปานกลาง
- 4 คะแนน = ระดับการดำเนินงานมาก
- 5 คะแนน = ระดับการดำเนินงานมากที่สุด

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของสมาชิกยุวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการรับรู้ การมีส่วนร่วมในการวางแผนตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เลือกตอบตามระดับความคิดเห็นมีทั้งหมด 5 ระดับ ดังนี้

- 1 คะแนน = ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด
- 2 คะแนน = ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
- 3 คะแนน = ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
- 4 คะแนน = ระดับการมีส่วนร่วมมาก
- 5 คะแนน = ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกยุวเกษตรกรในการดำเนินงานและ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม ประกอบด้วย ปัญหาด้านการดำเนินงาน ปัญหาด้านการมีส่วนร่วม ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เลือกตอบตามระดับความคิดเห็นมีทั้งหมด 5 ระดับ ดังนี้

- 1 คะแนน = ระดับปัญหาน้อยที่สุด
- 2 คะแนน = ระดับปัญหาน้อย
- 3 คะแนน = ระดับปัญหาปานกลาง
- 4 คะแนน = ระดับปัญหามาก
- 5 คะแนน = ระดับปัญหามากที่สุด

ข้อเสนอแนะด้านการดำเนินงาน ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วม และข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น

2.3 การสร้างและการทดสอบเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ การสร้างเครื่องมือ การตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และการทดสอบความเชื่อถือ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.1 การสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ทำการศึกษาข้อมูลจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ใช้เป็นกรอบในการกำหนดข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.3.2 การตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา โดยนำแบบสัมภาษณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์และเที่ยงตรงตามเนื้อหา

2.3.3 การทดสอบความเชื่อถือ (reliability) โดยนำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ไปทำการทดสอบกับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่เป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 ราย จากนั้นจึงนำผลที่ได้มาทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (reliability consistency) ตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of alpha) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ได้ค่าความน่าเชื่อถือได้ของแบบสัมภาษณ์ ตอนที่ 2 การดำเนินงานของสมาชิกยูเนสโกในกิจกรรมกลุ่ม เท่ากับ 0.933 ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของสมาชิกยูเนสโกในกิจกรรมกลุ่ม เท่ากับ 0.907 และตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกยูเนสโกในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม เท่ากับ 0.912

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาวิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากประชากร จำนวน 134 ราย ในระหว่างเดือนมิถุนายน 2563 - สิงหาคม 2563 โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ขั้นตอนเตรียมการสัมภาษณ์ มีการดำเนินการ ดังนี้

3.1.1 ผู้วิจัยกำหนดแผนการเก็บข้อมูล และประสานผู้อำนวยการโรงเรียนบ่อเกลือ ตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน เพื่อชี้แจงรายละเอียดการวิจัยและขอความร่วมมือในการนัดหมายสมาชิกยูเนสโกโรงเรียนบ่อเกลือ

3.1.2 เตรียมเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ ที่ต้องใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ให้เพียงพอต่อการใช้ในแต่ละครั้งตามแผน

3.1.3 ผู้วิจัยออกไปสัมภาษณ์เก็บข้อมูลสมาชิกยูวเกษตรกรตามแผนที่กำหนด เก็บข้อมูลได้ทั้งหมด 134 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.0

3.2 ขั้นการสัมภาษณ์ ดำเนินการสัมภาษณ์จากประชากรโดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 แนะนำตัวผู้เก็บข้อมูล ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรปริญญาโทด้านการส่งเสริมการเกษตร และเน้นย้ำถึงการนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในภาพรวม ไม่ได้นำเสนอข้อมูลของสมาชิกยูวเกษตรกรแต่ละคน เพื่อเป็นการสร้างความไว้วางใจและความเป็นกันเองกับสมาชิกยูวเกษตรกร

3.2.2 ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยว่า เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาเป็นแนวทางในการจัดตั้งกลุ่มยูวเกษตรกรกลุ่มใหม่ และส่งเสริมการดำเนินงานกลุ่มยูวเกษตรกรในจังหวัดน่านให้ประสบความสำเร็จและเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มยูวเกษตรกรในจังหวัดน่านให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น

3.2.3 ดำเนินการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ที่ได้พัฒนาขึ้น ตามลำดับคำถามที่ได้กำหนดไว้และบันทึกข้อมูลคำตอบทุกข้อ

3.3 ขั้นสิ้นสุดของการสัมภาษณ์ มีแนวทางปฏิบัติดังต่อไปนี้

3.3.1 การทบทวนความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล ที่ได้จากการสัมภาษณ์ประชากรก่อนสิ้นสุดการสัมภาษณ์

3.3.2 กล่าวขอบคุณ ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณสมาชิกยูวเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องที่ทำให้ความร่วมมือและสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งเลือกใช้สถิติต่าง ๆ ดังนี้

4.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล ทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกยูวเกษตรกร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ การแจกแจง ความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 การดำเนินงานของกลุ่มยุทธกรในกิจกรรมกลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การแปรผล การดำเนินงานของกลุ่มยุทธกรในกิจกรรมกลุ่ม โดยนำค่าเฉลี่ยของคะแนนมาประเมินระดับความคิดเห็น มี 5 ระดับ ตามเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= \frac{4}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

โดยจัดช่วงคะแนนเฉลี่ยแบ่งออกเป็นช่วง ๆ ดังนี้

1.00 - 1.80	หมายถึง	ระดับการดำเนินงานน้อยที่สุด
1.81 - 2.60	หมายถึง	ระดับการดำเนินงานน้อย
2.61 - 3.40	หมายถึง	ระดับการดำเนินงานปานกลาง
3.41 - 4.20	หมายถึง	ระดับการดำเนินงานมาก
4.21 - 5.00	หมายถึง	ระดับการดำเนินงานมากที่สุด

4.3 การมีส่วนร่วมของสมาชิกยุทธกรในกิจกรรมกลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การแปรผล การมีส่วนร่วมของสมาชิกยุทธกรในกิจกรรมกลุ่ม โดยนำค่าเฉลี่ยของคะแนนมาประเมินระดับความคิดเห็น มี 5 ระดับ ตามเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= \frac{4}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

โดยจัดช่วงคะแนนเฉลี่ยแบ่งออกเป็นช่วง ๆ ดังนี้

1.00 - 1.80	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด
1.81 - 2.60	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
2.61 - 3.40	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
3.41 - 4.20	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมาก
4.21 - 5.00	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด

4.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกยูวเกษตรกรในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การแปรผล ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกยูวเกษตรกรในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม โดยนำค่าเฉลี่ยของคะแนนมาประเมินระดับความคิดเห็นมี 5 ระดับ ตามเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= \frac{4}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

โดยจัดช่วงคะแนนเฉลี่ยแบ่งออกเป็นช่วง ๆ ดังนี้

1.00 - 1.80	หมายถึง	ระดับปัญหาน้อยที่สุด
1.81 - 2.60	หมายถึง	ระดับปัญหาน้อย
2.61 - 3.40	หมายถึง	ระดับปัญหาปานกลาง
3.41 - 4.20	หมายถึง	ระดับปัญหามาก
4.21 - 5.00	หมายถึง	ระดับปัญหามากที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานของกลุ่มยุวเกษตรกร โรงเรียนบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์จากประชากร จำนวน 134 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกยุวเกษตรกร

ตอนที่ 2 การดำเนินงานของกลุ่มยุวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของสมาชิกยุวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของกลุ่มยุวเกษตรกรในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกยูวเกษตรกร

1.1 สภาพพื้นฐานทางสังคมของสมาชิกยูวเกษตรกร ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก เหตุผลการเข้าเป็นสมาชิก ความสนใจด้านการเกษตร การเข้าร่วมงานและกิจกรรมกลุ่ม การได้รับการสนับสนุนจากผู้ประกอบการ การได้รับการสนับสนุนจากครูที่ปรึกษา การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร การได้รับการสนับสนุนจากทางโรงเรียน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 สภาพพื้นฐานทางสังคมของสมาชิกยูวเกษตรกร

N = 134		
สภาพพื้นฐานทางสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	38	28.4
หญิง	96	71.6
2. อายุ (ปี)		
15	30	22.4
16	44	32.8
17	36	26.9
18	24	17.9
ค่าต่ำสุด = 15 ปี สูงสุด = 18 ปี		
ค่าเฉลี่ย = 16.40 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.027		
3. ระดับการศึกษาสูงสุด		
มัธยมศึกษาปีที่ 4	64	47.8
มัธยมศึกษาปีที่ 5	43	32.1
มัธยมศึกษาปีที่ 6	27	20.1

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

N = 134		
สภาพพื้นฐานทางสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. ระยะเวลาการเป็นสมาชิก (ปี)		
1	45	33.6
2	32	23.9
3	21	15.7
4	21	15.7
5	4	3
6	11	8.2
ต่ำสุด = 1 ปี สูงสุด = 6 ปี ค่าเฉลี่ย = 2.55 ปี		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.554		
5. เหตุผลการเข้าเป็นสมาชิก		
ต้องการความรู้	69	51.5
ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	37	27.6
อาจารย์ที่ปรึกษาชักชวน	10	7.5
เพื่อนชักชวน	12	9.0
ผู้ปกครองแนะนำ	-	-
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรชักชวน	6	4.4
อื่น ๆ	-	-
6. ความสนใจด้านการเกษตร		
ด้านการเกษตร เช่น การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์	77	57.5
ด้านเทคนิคเกษตรเช่น การถนอมอาหาร	28	20.9
การแปรรูปอาหาร	13	9.7
ด้านเครื่องจักรกลเกษตร เช่น การซ่อมบำรุง		
การประดิษฐ์เครื่องกล	16	11.9
ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติ เช่น การปลูกป่า การอนุรักษ์ดิน น้ำ ป่าไม้		

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สภาพพื้นฐานทางสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7. การเข้าร่วมงานและกิจกรรมกลุ่ม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
งานเกี่ยวกับการเกษตร เช่น ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์	106	79.1
งานเคหกิจเกษตร เช่น การถนอมอาหาร การแปรรูปอาหาร	77	57.2
งานเกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น	60	44.8
การจดบันทึกการฝึกปฏิบัติงานและกิจกรรม	56	41.8
การประชุมกลุ่มเยาวชน	87	64.9
การฝึกอบรมสมาชิกกลุ่มเยาวชน	87	64.9
การสัมมนาเยาวชนผู้นำ	22	16.4
การจัดชุมนุมเยาวชน	43	32.1
การแข่งขันสาธิต	16	11.9
การแข่งขันการตัดสิน	17	12.7
การทัศนศึกษา	53	39.6
การแสดงนิทรรศการ	62	46.3
การประกวดผลงานเยาวชนดีเด่น	67	50.0
การทำงานเพื่อสาธารณประโยชน์	65	48.5
การแข่งขันพูดในที่ชุมชน	16	11.9
การนันทนาการ	49	36.6
การระดมทุนและจัดหาทุน	10	7.5

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

N = 134

สภาพพื้นฐานทางสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
8. การได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
วัสดุอุปกรณ์	86	64.2
เงินทุน	84	62.7
พื้นที่การเกษตร	100	74.6
ความรู้ด้านการเกษตร	63	47.0
9. การได้รับการสนับสนุนจากครูที่ปรึกษา		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ครูที่ปรึกษาร่วมมือกับสมาชิกกลุ่มวางแผน การดำเนินงานของกลุ่ม	91	67.9
ครูที่ปรึกษาให้ความรู้และให้คำแนะนำใน การปฏิบัติหน้าที่และดำเนินกิจกรรมกลุ่ม	100	74.6
ครูที่ปรึกษาเยี่ยมเยือน ติดตาม ประสานงานกับ ผู้ปกครองของสมาชิกกลุ่มเยาวชน	70	52.2
ครูที่ปรึกษาเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์งานกลุ่ม เยาวชนตรกร และส่งเสริมให้เยาวชนสมัครเป็น สมาชิกกลุ่มเยาวชนตรกร	87	64.9
ครูที่ปรึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่ม เยาวชนตรกรส่งผลงานเข้ารับการคัดเลือกเพื่อเป็น ต้นแบบในระดับต่าง ๆ	99	73.9

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

N = 134		
สภาพพื้นฐานทางสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
10. การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เจ้าหน้าที่ร่วมมือกับสมาชิกกลุ่มวางแผนการดำเนินงาน ของกลุ่ม	56	41.8
เจ้าหน้าที่ให้ความรู้และให้คำแนะนำในการปฏิบัติหน้าที่ และดำเนินกิจกรรมกลุ่ม	102	76.1
เจ้าหน้าที่เข้ามาอบรมส่งเสริมอาชีพให้กลุ่มผู้เกษตรกร	80	59.7
เจ้าหน้าที่ เยี่ยมเยียน ติดตาม งานกลุ่มผู้เกษตรกร	80	59.7
เจ้าหน้าที่เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน กลุ่มผู้เกษตรกร	82	61.2
เจ้าหน้าที่ให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การเกษตร พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ในการดำเนินงานกลุ่มผู้เกษตรกร	94	70.1
11. การได้รับการสนับสนุนจากทางโรงเรียน		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
โรงเรียนให้การสนับสนุนด้านความรู้ในการดำเนินงาน ของกลุ่มผู้เกษตรกร	92	68.7
โรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานของ กลุ่มผู้เกษตรกร	87	64.9
โรงเรียนให้การสนับสนุนพื้นที่ทำการเกษตร	102	76.1
โรงเรียนให้การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์การเกษตร พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ในการดำเนินงานกลุ่มผู้เกษตรกร	64	47.8
โรงเรียนสนับสนุนให้สมาชิกกลุ่มผู้เกษตรกรเข้ารับ การอบรมส่งเสริมอาชีพ	77	57.5
โรงเรียนให้การสนับสนุนในการเข้าค่ายและทัศนศึกษา ของกลุ่มผู้เกษตรกร	75	56.0

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นถึงเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก เหตุผลการเข้าเป็นสมาชิก ความสนใจด้านการเกษตร การเข้าร่วมงานและกิจกรรมกลุ่ม การได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง การได้รับการสนับสนุนจากครูที่ปรึกษา การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร การได้รับการสนับสนุนจากทางโรงเรียนของสมาชิกผู้เกษตรกร ดังนี้

1.1.1 เพศ พบว่า สมาชิกผู้เกษตรกร ร้อยละ 71.6 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 28.4 เป็นเพศชาย

1.1.2 อายุ พบว่า สมาชิกผู้เกษตรกร ร้อยละ 32.8 อายุ 16 ปี รองลงมา ร้อยละ 26.9 อายุ 17 ปี ร้อยละ 22.4 อายุ 15 ปี และน้อยที่สุด ร้อยละ 17.9 อายุ 18 ปี ตามลำดับ โดยมีอายุน้อยที่สุด 15 ปี และอายุสูงสุด 18 ปี มีอายุเฉลี่ย 16.04 ปี

1.1.3 ระดับการศึกษา พบว่า สมาชิกผู้เกษตรกร ร้อยละ 47.8 กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 รองลงมา ร้อยละ 32.1 กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และน้อยที่สุด ร้อยละ 20.1 กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามลำดับ

1.1.4 ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก พบว่า สมาชิกผู้เกษตรกร ร้อยละ 33.6 เป็นสมาชิกกลุ่มผู้เกษตรกร 1 ปี รองลงมา ร้อยละ 23.9 เป็นกลุ่มสมาชิกผู้เกษตรกร 2 ปี ร้อยละ 15.7 เป็นสมาชิกกลุ่มผู้เกษตรกร 4 ปี และ 3 ปี ร้อยละ 8.2 เป็นสมาชิกกลุ่มผู้เกษตรกร 6 ปี และร้อยละ 3 เป็นสมาชิกกลุ่มผู้เกษตรกร 5 ปี ตามลำดับ โดยเป็นสมาชิกกลุ่มผู้เกษตรกรสูงสุด 1 ปี ต่ำสุด 5 ปี และสมาชิกกลุ่มผู้เกษตรกรเฉลี่ย 2.55 ปี มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.554

1.1.5 เหตุผลการเข้าเป็นสมาชิก พบว่า สมาชิกผู้เกษตรกร ร้อยละ 51.5 ต้องการความรู้ รองลงมา ร้อยละ 27.6 ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ร้อยละ 9 เพื่อนชักชวน ร้อยละ 7.5 อาจารย์ที่ปรึกษาชักชวน และน้อยที่สุด ร้อยละ 4.4 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรชักชวนตามลำดับ

1.1.6 ความสนใจด้านการเกษตร พบว่า สมาชิกผู้เกษตรกร ร้อยละ 57.5 มีความสนใจด้านการเกษตร เช่น การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ รองลงมา ร้อยละ 20.9 มีความสนใจด้านเคหกิจเกษตร เช่น การถนอมอาหาร การแปรรูปอาหาร ร้อยละ 11.9 มีความสนใจด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น การปลูกป่า การอนุรักษ์ดิน น้ำ ป่าไม้ และน้อยที่สุด ร้อยละ 9.7 มีความสนใจด้านเครื่องจักรกล เช่น การซ่อมบำรุง การประดิษฐ์เครื่องกล

1.1.7 การเข้าร่วมงานและกิจกรรมกลุ่ม พบว่า สมาชิกยูวเกษตรกรร้อยละ 79.1 เข้าร่วมงานเกี่ยวกับการเกษตร รองลงมา ร้อยละ 64.9 เข้าร่วมการประชุมกลุ่มยูวเกษตรกรและการฝึกอบรมสมาชิกกลุ่มยูวเกษตรกร ร้อยละ 57.2 งานเคหกิจเกษตร เช่น การถนอมอาหาร การแปรรูปอาหาร ร้อยละ 50.0 เข้าร่วมการประกวดผลงานยูวเกษตรกรดีเด่น ร้อยละ 48.5 เข้าร่วมการทำงานเพื่อสาธารณประโยชน์ ร้อยละ 46.3 เข้าร่วมการแสดงนิทรรศการ ร้อยละ 44.8 เข้าร่วมงานเกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น ร้อยละ 41.8 เข้าร่วมการจัดบันทึกการฝึกปฏิบัติงานและกิจกรรม ร้อยละ 39.6 เข้าร่วมการทัศนศึกษา ร้อยละ 36.6 เข้าร่วมการนันทนาการ ร้อยละ 32.1 เข้าร่วมการจัดประชุมยูวเกษตรกร ร้อยละ 16.4 เข้าร่วมการสัมมนา ยูวเกษตรกรผู้นำ ร้อยละ 11.9 เข้าร่วมการแข่งขันสาธิตและเข้าร่วมการแข่งขันพูดในที่ชุมชน และน้อยที่สุด ร้อยละ 7.5 เข้าร่วมการระดมทุนและการจัดหาทุน ตามลำดับ

1.1.8 การได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง พบว่า สมาชิกยูวเกษตรกร ร้อยละ 74.6 ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองในด้านพื้นที่การเกษตร รองลงมา ร้อยละ 64.2 ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองในด้านวัสดุอุปกรณ์ ร้อยละ 62.7 ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองในด้านเงินทุน และน้อยที่สุด ร้อยละ 47.0 ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองในการให้ความรู้ด้านการเกษตร ตามลำดับ

1.1.9 การได้รับการสนับสนุนจากครูที่ปรึกษา พบว่า สมาชิกยูวเกษตรกร ร้อยละ 74.6 ได้รับการสนับสนุนจากครูที่ปรึกษาในการให้ความรู้และคำแนะนำในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม รองลงมา ร้อยละ 73.9 ได้รับการสนับสนุนจากครูที่ปรึกษาในการส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มยูวเกษตรกรส่งผลงานเข้ารับการคัดเลือกเพื่อเป็นต้นแบบในระดับต่าง ๆ ร้อยละ 67.9 ได้รับการสนับสนุนจากครูที่ปรึกษาในการร่วมมือกับสมาชิกกลุ่มวางแผนการดำเนินงานของ และน้อยที่สุด ร้อยละ 64.9 ได้รับการสนับสนุนจากครูที่ปรึกษาในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ งานกลุ่มยูวเกษตรกร และส่งเสริมให้เยาวชนสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มยูวเกษตรกร ตามลำดับ

1.1.10 การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร พบว่า สมาชิกยูวเกษตรกร ร้อยละ 76.1 ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ให้ความรู้และให้คำแนะนำในการปฏิบัติหน้าที่และดำเนินกิจกรรมกลุ่ม รองลงมา ร้อยละ 70.1 ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ด้านวัสดุอุปกรณ์การเกษตร พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ในการดำเนินงานกลุ่มยูวเกษตรกร ร้อยละ 61.2 ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานกลุ่มยูวเกษตรกร ร้อยละ 59.7 ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่เข้ามาอบรมส่งเสริมอาชีพให้กลุ่มยูวเกษตรกร และเยี่ยมชมติดตามงานยูวเกษตรกร และน้อยที่สุด ร้อยละ 41.8 ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ในการร่วมมือกับสมาชิกกลุ่มวางแผนการดำเนินงานของกลุ่ม ตามลำดับ

1.1.11 การได้รับการสนับสนุนจากทางโรงเรียน พบว่า สมาชิกยูวเกษตรกร ร้อยละ 76.1 ได้รับการสนับสนุนจากทางโรงเรียนด้านพื้นที่ทำการเกษตร รองลงมา ร้อยละ 68.7 ได้รับการสนับสนุนจากทางโรงเรียนด้านการให้ความรู้ในการดำเนินงานของกลุ่มยูวเกษตรกร ร้อยละ 64.9 ได้รับการสนับสนุนจากทางโรงเรียนด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานของกลุ่มยูวเกษตรกร ร้อยละ 57.5 ได้รับการสนับสนุนจากทางโรงเรียนให้สมาชิกกลุ่มยูวเกษตรกร เข้ารับการอบรมส่งเสริมอาชีพ ร้อยละ 56.0 ได้รับการสนับสนุนจากทางโรงเรียนในการเข้าค่าย และทัศนศึกษาของกลุ่มยูวเกษตรกร และน้อยที่สุด ร้อยละ 47.8 ได้รับการสนับสนุนจากทางโรงเรียนด้านวัสดุอุปกรณ์การเกษตร พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ในการดำเนินงานกลุ่มยูวเกษตรกร ตามลำดับ

1.2 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจของสมาชิกยูวเกษตรกร ประกอบด้วย การประกอบอาชีพของครอบครัว การออมเงินกับกลุ่มยูวเกษตรกร ผลตอบแทนจากการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

N = 134		
สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การประกอบอาชีพของครอบครัว		
เกษตรกรรม	70	52.2
ค้าขาย	14	10.4
รับจ้าง	44	32.8
รับราชการ	6	4.5
อื่น ๆ	-	-
2. การออมเงินกับกลุ่มยูวเกษตรกร (บาท)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 500	6	4.5
501 - 600	27	20.1
601 - 700	29	21.6
701 - 800	40	29.9
มากกว่าหรือเท่ากับ 801	32	23.9
ต่ำสุด = 500 บาท สูงสุด = 890 บาท		
ค่าเฉลี่ย = 714.25 บาท		

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

N = 134

สภาพเศรษฐกิจและสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ผลตอบแทนจากการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
การได้รับอาหารกลางวันภายในโรงเรียน	134	100.0
การได้รับความรู้เกี่ยวกับเกษตร เช่น ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์	72	53.7
การได้รับความรู้ด้านเทคนิคเกษตร เช่น การถนอมอาหาร การแปรรูปอาหาร	37	27.6
การได้รับความรู้เกี่ยวกับการทำงานกลุ่ม	35	26.1
การได้รับความรู้เกี่ยวกับเครื่องจักรกลทางการเกษตร	15	11.2
การได้รับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์	36	26.9
ทรัพยากรธรรมชาติ		
การได้รับความสัมพันธ์ที่ดีจากเพื่อนสมาชิก	36	26.9
การได้รับการยกย่องจากชุมชน	24	17.9
การได้รับเงินจากการทำงานกลุ่ม	6	4.5

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นถึงการประกอบอาชีพของครอบครัว การออมเงินกับกลุ่มยุวเกษตรกร ผลตอบแทนจากการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ดังนี้

1.2.1 การประกอบอาชีพของครอบครัว พบว่า สมาชิกยุวเกษตรกรร้อยละ 70 ครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรกร รองลงมา ร้อยละ 44 ครอบครัวประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 14 ครอบครัวประกอบอาชีพค้าขาย และน้อยที่สุด ร้อยละ 6 ครอบครัวประกอบอาชีพรับราชการตามลำดับ

1.2.2 การออมเงินกับกลุ่มยุวเกษตรกร พบว่า สมาชิกยุวเกษตรกรทุกคน มีการออมเงินกับกลุ่มยุวเกษตรกร ร้อยละ 29.9 มีเงินออมกับกลุ่มประมาณ 701 - 800 บาท รองลงมา ร้อยละ 23.9 มีเงินออมกับกลุ่มมากกว่า 800 บาท ร้อยละ 21.6 มีเงินออมกับกลุ่มประมาณ 601 - 700 บาท ร้อยละ 20.1 มีเงินออมกับกลุ่มประมาณ 501 - 600 บาท และน้อยที่สุดร้อยละ 4.5 มีเงินออมกับกลุ่ม 500 บาท

1.2.3 ผลตอบแทนจากการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม พบว่า สมาชิกยูวเกษตรกรทุกคน ร้อยละ 100 ได้รับอาหารกลางวันภายในโรงเรียน รองลงมา ร้อยละ 53.7 ได้รับความรู้เกี่ยวกับเกษตร เช่น การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 27.6 ได้รับความรู้ด้านเคหกิจเกษตร เช่น การถนอมอาหาร การแปรรูปอาหาร ร้อยละ 26.9 ได้รับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและได้รับความสัมพันธ์ที่ดีจากเพื่อนสมาชิก ร้อยละ 26.1 ได้รับความรู้เกี่ยวกับการทำงานกลุ่ม ร้อยละ 17.9 ได้รับการยกย่องจากชุมชน ร้อยละ 11.2 ได้รับความรู้เกี่ยวกับเครื่องจักรกลทางการเกษตร และน้อยที่สุด ร้อยละ 4.5 ได้รับเงินจากการทำงานกลุ่ม ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การดำเนินงานของกลุ่มยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม

การดำเนินงานของกลุ่มยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม ประกอบด้วย การบริหารจัดการกลุ่ม การดำเนินกิจกรรมกลุ่ม การบริหารทุนและทรัพยากร การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความสำเร็จของกลุ่ม โดยสอบถามความคิดเห็นของสมาชิกยูวเกษตรกรเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 การดำเนินงานของกลุ่มยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม

ประเด็น	ระดับการดำเนินงาน (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	แปลผล	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. การบริหารจัดการกลุ่ม					3.63	มาก	4	
					(0.813)			
1.1 การเลือกตั้งคณะกรรมการสภายูวเกษตรกรทุก 2 ปี หรือเป็นไปตามระเบียบที่กลุ่มยูวเกษตรกรวางไว้เช่น ลาออก เป็นต้น	66 (49.3)	51 (38.1)	14 (10.4)	3 (2.2)	-	4.34 (0.757)	มากที่สุด	1
1.2 การจัดทำแผนการประชุมและแผนการกำหนดกิจกรรมของกลุ่ม	19 (14.2)	53 (39.6)	50 (37.3)	9 (6.7)	3 (2.2)	3.57 (0.896)	มาก	4

N=134

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

N=134

ประเด็น	ระดับการดำเนินงาน (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	แปลผล	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1.3 การกำหนดโครงสร้างและ บทบาทหน้าที่ของคณะ กรรมการและสมาชิกชัดเจน สอดคล้องกับเป้าหมายและ การดำเนินงานของกลุ่ม	69 (51.5)	35 (26.1)	26 (19.4)	4 (3.0)	-	4.26 (0.875)	มากที่สุด	2
1.4 การกำหนดกฎระเบียบ กติกาข้อตกลงที่ใช้ในการ ดำเนินงานของกลุ่ม	26 (19.4)	63 (47.0)	35 (26.1)	8 (6.0)	2 (1.5)	3.77 (0.88)	มาก	3
1.5 การประชุมกลุ่มประจำเดือน	-	26 (19.4)	72 (53.7)	33 (24.6)	3 (2.2)	2.90 (0.724)	ปานกลาง	6
1.6 การจดบันทึกการประชุม	-	30 (22.4)	69 (51.5)	32 (23.9)	3 (2.2)	2.94 (0.744)	ปานกลาง	5
2. การดำเนินกิจกรรมกลุ่ม						3.67 (0.912)	มาก	3
2.1 การปฏิบัติงานตามแผนที่ วางไว้	16 (11.9)	76 (56.7)	32 (23.9)	7 (5.2)	3 (2.2)	3.71 (0.830)	มาก	5
2.2 การฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้าน การเกษตร(ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง)	65 (48.5)	42 (31.3)	22 (16.4)	5 (3.7)	-	4.25 (0.862)	มากที่สุด	1
2.3 การฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้าน เลหกิจเกษตร(แปรรูป ถนอม อาหาร)	15 (11.2)	30 (22.4)	51 (38.1)	37 (27.6)	1 (0.7)	3.16 (0.980)	ปานกลาง	8
2.4 การจดบันทึกกิจกรรมที่ทำ	22 (16.4)	58 (43.3)	40 (29.9)	10 (7.5)	4 (3.0)	3.63 (0.947)	มาก	6
2.5 การนำผลผลิตไปจำหน่ายใน ตลาดชุมชน	21 (15.7)	39 (29.1)	40 (29.9)	29 (21.6)	4 (3.0)	3.33 (1.074)	ปานกลาง	7

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

N=134

ประเด็น	ระดับการดำเนินงาน (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	แปลผล	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
2.6 การนำความรู้ที่ได้รับมาบูรณาการกับกิจกรรมที่บ้าน	23 (17.2)	66 (49.3)	34 (25.4)	10 (7.5)	1 (0.7)	3.75 (0.856)	มาก	3
2.7 การถ่ายทอดความรู้จากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง	26 (19.4)	57 (42.5)	39 (29.1)	12 (9.0)	-	3.72 (0.879)	มาก	4
2.8 การเข้าร่วมกิจกรรมการประกวดระดับจังหวัด เขต หรือประเทศ	33 (24.6)	54 (40.3)	39 (29.1)	8 (6.0)	-	3.83 (0.869)	มาก	2
3. การบริหารทุนและทรัพยากร						3.28 (0.751)	ปานกลาง	5
3.1 การตั้งกองทุนหมุนเวียนของกลุ่ม	14 (10.4)	57 (42.5)	53 (39.6)	8 (6.0)	2 (1.5)	3.54 (0.819)	มาก	2
3.2 การออมเงินของสมาชิกกลุ่ม	17 (12.7)	53 (39.6)	63 (47.0)	1 (0.7)	-	3.64 (0.709)	มาก	1
3.3 การระดมทุนและจัดหาทุนของกลุ่ม	-	26 (19.4)	77 (57.5)	28 (20.9)	3 (2.2)	2.94 (0.702)	ปานกลาง	4
3.4 การบันทึกและจัดทำบัญชี	-	36 (26.9)	63 (47.0)	32 (23.9)	3 (2.2)	2.99 (0.775)	ปานกลาง	3
4. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม						3.97 (0.848)	มาก	2
4.1 การปลูกฝังและการสร้างจิตสำนึกสาธารณประโยชน์เพื่อชุมชน	71 (53.0)	41 (30.6)	17 (12.7)	5 (3.7)	-	4.33 (0.839)	มากที่สุด	1
4.2 กิจกรรมการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	29 (21.6)	68 (50.7)	34 (25.4)	8 (6.0)	1 (0.7)	3.78 (0.828)	มาก	3
4.3 กิจกรรมของกลุ่มเอื้อประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม	29 (21.6)	29 (21.6)	29 (21.6)	11 (8.2)	-	3.79 (0.876)	มาก	2

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

N=134

ประเด็น	ระดับการดำเนินงาน (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	แปลผล	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
5. ความสำเร็จของกลุ่ม						4.00 (0.738)	มาก	1
5.1 กลุ่มยูวเกษตรกรมีผลผลิตทางการเกษตรสม่ำเสมอ	14 (10.4)	75 (56.0)	40 (29.9)	5 (3.7)	-	3.73 (0.695)	มาก	3
5.2 กลุ่มยูวเกษตรกรเป็นที่ยอมรับในโรงเรียน	71 (53.0)	43 (32.1)	20 (14.9)	-	-	4.38 (0.734)	มากที่สุด	1
5.3 กลุ่มยูวเกษตรกรสามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้นจากการผลิตทางการเกษตร	28 (20.9)	68 (56.7)	32 (23.9)	6 (4.5)	-	3.88 (0.786)	มาก	2
	เฉลี่ยรวม					3.71 (0.813)	มาก	

การแปลผล ช่วงคะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด
	1.81 - 2.60	หมายถึง	น้อย
	2.61 - 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
	3.41 - 4.20	หมายถึง	มาก
	4.21 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาการดำเนินงานของกลุ่มยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม โดยสอบถามความคิดเห็นของสมาชิกยูวเกษตรกรเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจกรรมกลุ่มในด้าน การบริหารจัดการกลุ่ม การดำเนินกิจกรรมกลุ่ม การบริหารทุนและทรัพยากร การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความสำเร็จของกลุ่ม ในภาพรวมพบว่า การดำเนินงานของกลุ่มยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่มอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 3.71) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า

2.1 ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 3.63) เมื่อพิจารณาแยกรายประเด็นพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ การเลือกตั้งคณะกรรมการสภาผู้แทนราษฎรทุก 2 ปี หรือเป็นไปตามระเบียบที่กลุ่มผู้แทนราษฎรวางไว้ เช่น ลาออก เป็นต้น (ค่าเฉลี่ย 4.34) และการกำหนดโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการและสมาชิกชัดเจน สอดคล้องกับเป้าหมายและการดำเนินงานของกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 4.26) อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ การกำหนดกฎระเบียบ กติกาข้อตกลงที่ใช้ในการดำเนินงานของกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.77) และการจัดทำแผนการประชุมและแผนการกำหนดกิจกรรมของกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.57) อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ การจัดบันทึกการประชุม (ค่าเฉลี่ย 2.94) และการประชุมกลุ่มประจำเดือน (ค่าเฉลี่ย 2.90) ตามลำดับ

2.2 ด้านการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 3.67) เมื่อพิจารณาแยกรายประเด็นพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ประเด็น ได้แก่ การฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้านการเกษตร(ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง) (ค่าเฉลี่ย 4.25) อยู่ในระดับมาก 5 ประเด็น ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมการประกวดระดับจังหวัด เขต หรือประเทศ (ค่าเฉลี่ย 3.83) การนำความรู้ที่ได้รับมาบูรณาการกับกิจกรรมที่บ้าน (ค่าเฉลี่ย 3.75) การถ่ายทอดความรู้จากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง (ค่าเฉลี่ย 3.72) การปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ (ค่าเฉลี่ย 3.71) และการจัดบันทึกกิจกรรมที่ทำ (ค่าเฉลี่ย 3.63) อยู่ในระดับปานกลาง 2 ประเด็น ได้แก่ การนำผลผลิตไปจำหน่ายในตลาดชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.33) และการฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้านเคหกิจเกษตร(แปรรูป ถนอมอาหาร) (ค่าเฉลี่ย 3.16) ตามลำดับ

2.3 ด้านการบริหารทุนและทรัพยากร พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยรวม 3.28) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายประเด็น พบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ประเด็น ได้แก่ การออมเงินของสมาชิกกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.64) และการตั้งกองทุนหมุนเวียนของกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.54) อยู่ในระดับปานกลาง 2 ประเด็น ได้แก่ การบันทึกและจัดทำบัญชี (ค่าเฉลี่ย 2.99) และการระดมทุนและจัดหาทุนของกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 2.94) ตามลำดับ

2.4 ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 3.97) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายประเด็น พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ประเด็น ได้แก่ การปลูกฝังและการสร้างจิตสำนึกสาธารณประโยชน์เพื่อชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.33) อยู่ในระดับมาก 2 ประเด็น ได้แก่ กิจกรรมของกลุ่มเอื้อประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม (ค่าเฉลี่ย 3.79) และกิจกรรมการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย 3.78) ตามลำดับ

2.5 ด้านความสำเร็จของกลุ่ม พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 4.00) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายประเด็น พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ประเด็น ได้แก่ กลุ่มยูวเกษตรกร เป็นที่ยอมรับในโรงเรียน (ค่าเฉลี่ย 4.38) อยู่ในระดับมาก 2 ประเด็น ได้แก่ กลุ่มยูวเกษตรกร สามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้นจากการผลิตทางการเกษตร (ค่าเฉลี่ย 3.88) และกลุ่มยูวเกษตรกร มีผลผลิตทางการเกษตรสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย 3.73) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 สรุประดับการดำเนินงานของกลุ่มยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ระดับ		อันดับ
		การดำเนินงาน		
1. ความสำเร็จของกลุ่ม	4.00	มาก		1
2. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.97	มาก		2
3. การดำเนินกิจกรรมกลุ่ม	3.67	มาก		3
4. การบริหารจัดการกลุ่ม	3.63	มาก		4
5. การบริหารทุนและทรัพยากร	3.28	ปานกลาง		5
เฉลี่ยรวม	3.71	มาก		

จากตารางที่ 4.4 สรุประดับการดำเนินงานของกลุ่มยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม พบว่า ระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมากในด้าน ความสำเร็จของกลุ่ม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การดำเนินกิจกรรมกลุ่ม และการบริหารจัดการกลุ่ม และระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางในด้าน การบริหารทุนและทรัพยากร ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม

การมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการรับรู้ การมีส่วนร่วมในการวางแผนตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยสอบถามความคิดเห็นของสมาชิกยูวเกษตรกรเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของกลุ่มยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 การมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม

N=134

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	แปลผล	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. การมีส่วนร่วมในการรับรู้						3.51 (0.831)	มาก	2
1.1 การรับรู้ข่าวสารและ รายละเอียดการดำเนินงาน ของกลุ่มยูวเกษตรกรอยู่เสมอ	17 (12.7)	73 (54.5)	35 (26.1)	7 (5.2)	2 (1.5)	3.72 (0.810)	มาก	1
1.2 การรับรู้ว่ากิจกรรม ยูวเกษตรกรต้องดำเนินการ อย่างไรบ้าง	9 (6.7)	33 (24.6)	60 (44.8)	32 (23.9)	-	3.14 (0.860)	มาก	3
1.3 การรู้ถึงผลประโยชน์ของ การเข้าร่วมกลุ่มยูวเกษตรกร	25 (18.7)	61 (45.5)	45 (33.6)	8 (6.0)	1 (0.7)	3.66 (0.822)	มาก	2
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจ						3.37 (0.899)	ปานกลาง	3
2.1 การมีส่วนร่วมในการประชุม และการวางแผนเกี่ยวกับการทำ กิจกรรมของยูวเกษตรกร	25 (18.7)	64 (47.8)	38 (28.4)	7 (5.2)	-	3.80 (0.802)	มาก	1
2.2 การมีส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็นต่าง ๆ ในการวางแผนการจัดกิจกรรมของกลุ่ม ยูวเกษตรกร	11 (8.2)	34 (25.4)	58 (43.3)	28 (20.9)	3 (2.2)	3.16 (0.927)	ปานกลาง	2
2.3 การมีส่วนร่วมในการ กำหนดเป้าหมายรูปแบบ กิจกรรมและงบประมาณที่ ใช้ในการดำเนินงานของกลุ่ม ยูวเกษตรกร	14 (10.4)	28 (20.9)	58 (43.3)	31 (23.1)	3 (2.2)	3.14 (0.967)	ปานกลาง	3

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

N=134

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	แปลผล	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน						3.90 (0.878)	มาก	1
3.1 การมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้านเกษตร (ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง)	66 (49.3)	46 (34.3)	17 (12.7)	5 (3.7)	-	4.29 (0.830)	มากที่สุด	2
3.2 การมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้านเลกกิงเกษตร (แปรรูป ถนอมอาหาร)	18 (13.4)	56 (41.8)	48 (35.8)	8 (6.0)	4 (3.0)	3.57 (0.905)	มาก	5
3.3 การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกลุ่มเยาวชนเกษตร	68 (50.7)	44 (32.8)	17 (12.7)	5 (3.7)	-	4.31 (0.834)	มากที่สุด	1
3.4 การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้กับเพื่อนๆ	24 (17.9)	49 (36.6)	46 (34.3)	12 (9.0)	3 (2.2)	3.59 (0.959)	มาก	4
3.5 การมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือเพื่อนในการจัดกิจกรรมต่างๆ	23 (17.2)	62 (46.3)	40 (29.9)	7 (5.2)	2 (1.5)	3.72 (0.862)	มาก	3
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล						3.33 (0.936)	ปานกลาง	4
4.1 การมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานกลุ่มเยาวชนเกษตร	8 (6.0)	39 (29.1)	49 (36.6)	31 (23.1)	7 (5.2)	3.07 (0.986)	ปานกลาง	3
4.2 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดกิจกรรมของกลุ่มเยาวชนเกษตร	16 (11.9)	66 (49.3)	41 (30.6)	11 (8.2)	-	3.65 (0.797)	มาก	1
4.3 การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงาน	16 (11.9)	39 (29.1)	46 (34.3)	29 (21.6)	4 (3.0)	3.25 (1.024)	ปานกลาง	2

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

N=134

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	แปลผล	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
5. การมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์						3.26 (0.888)	ปานกลาง	5
5.1 การนำความรู้ทางการเกษตร จากการเข้าร่วมกลุ่มผู้เกษตรกร ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	20 (14.9)	65 (48.5)	39 (29.1)	8 (6.0)	2 (1.5)	3.69 (0.852)	มาก	1
5.2 การได้รับผลผลิตทาง การเกษตรตอบแทนจากการ ดำเนินงานกลุ่มผู้เกษตรกร	28 (20.9)	52 (38.8)	39 (29.1)	14 (10.4)	1 (0.7)	3.67 (0.945)	มาก	2
5.3 การได้รับค่าตอบแทนจากการ ดำเนินงานของกลุ่มผู้เกษตรกร	-	13 (9.7)	49 (36.6)	51 (38.1)	21 (15.7)	2.40 (0.868)	น้อย	3
เฉลี่ยรวม						3.45	มาก	

การแปลผล ช่วงคะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด
	1.81 - 2.60	หมายถึง	น้อย
	2.61 - 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
	3.41 - 4.20	หมายถึง	มาก
	4.21 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.5 ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกผู้เกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม โดยสอบถามความคิดเห็นของสมาชิกผู้เกษตรกรเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมกิจกรรมกลุ่มในด้าน การมีส่วนร่วมในการรับรู้ การมีส่วนร่วมในการวางแผนตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในภาพรวมพบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกผู้เกษตรกรในกิจกรรมกลุ่มอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 3.45) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า

3.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับรู้ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 3.45) เมื่อพิจารณาแยกรายประเด็นพบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารและรายละเอียดการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรอยู่เสมอ (ค่าเฉลี่ย 3.72) และการรู้ถึงผลประโยชน์ของการเข้าร่วมกลุ่มเกษตรกร (เฉลี่ย 3.66) อยู่ในระดับปานกลาง 1 ประเด็น ได้แก่ การรับรู้ว่า กิจกรรมเกษตรกรต้องดำเนินการอย่างไรบ้าง (ค่าเฉลี่ย 3.14) ตามลำดับ

3.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนตัดสินใจ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยรวม 3.37) เมื่อพิจารณาแยกรายประเด็นพบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ประเด็น ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการประชุมและการวางแผนเกี่ยวกับการทำกิจกรรมของเกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 3.80) อยู่ในระดับปานกลาง 2 ประเด็น ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ในการวางแผนการจัดกิจกรรมของกลุ่มเกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 3.16) และการมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายรูปแบบกิจกรรมและงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 3.14) ตามลำดับ

3.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 3.90) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายประเด็น พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ประเด็น ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมกลุ่มเกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 4.31) และการมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้านเกษตร(ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง) (ค่าเฉลี่ย 4.29) อยู่ในระดับมาก 3 ประเด็น ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือเพื่อนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ (ค่าเฉลี่ย 3.72) การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้กับเพื่อนๆ (ค่าเฉลี่ย 3.59) และการมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้านเคหกิจเกษตร(แปรรูป ถนอมอาหาร) (ค่าเฉลี่ย 3.57) ตามลำดับ

3.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยรวม 3.33) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายประเด็น พบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ประเด็น ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดกิจกรรมของกลุ่มเกษตรกร (เฉลี่ย 3.65) อยู่ในระดับปานกลาง 2 ประเด็น ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงาน (เฉลี่ย 3.25) และการมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานกลุ่มเกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 3.07) ตามลำดับ

3.5 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยรวม 3.26) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายประเด็น พบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ประเด็น ได้แก่ การนำความรู้ทางการเกษตรจากการเข้าร่วมกลุ่มเกษตรกร ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (ค่าเฉลี่ย 3.69) และการได้รับผลผลิตทางการเกษตรตอบแทนจากการดำเนินงานกลุ่มเกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 3.67) อยู่ในระดับน้อย 1 ประเด็น ได้แก่ การได้รับค่าตอบแทนจากการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 2.40) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 สรุประดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม

N = 134

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	อันดับ
		การมีส่วนร่วม	
1. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	3.90	มาก	1
2. การมีส่วนร่วมในการรับรู้	3.51	มาก	2
3. การมีส่วนร่วมการวางแผนและตัดสินใจ	3.37	ปานกลาง	3
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	3.33	ปานกลาง	4
5. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.26	ปานกลาง	5
รวมเฉลี่ย	3.45	มาก	

จากตารางที่ 4.6 สรุประดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม พบว่าระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากในด้าน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในการรับรู้ และระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางในด้าน การมีส่วนร่วมในการวางแผนตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกยูวเกษตรกรในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม

4.1 การศึกษาปัญหาของสมาชิกยูวเกษตรกรในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมของในกิจกรรมกลุ่ม ประกอบด้วย ปัญหาด้านการดำเนินงาน ปัญหาด้านการมีส่วนร่วม โดยสอบถามความคิดเห็นของสมาชิกยูวเกษตรกรเกี่ยวกับการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมของกลุ่มยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ปัญหาของสมาชิกยูวเกษตรกรในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม

N=134

ประเด็น	ระดับปัญหา (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	แปลผล	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ปัญหาด้านการดำเนินงาน						2.45 (1.037)	น้อย	1
1.1 ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ในการทำงานเป็นกลุ่ม	4 (3.0)	15 (11.2)	50 (37.3)	41 (50.6)	24 (17.9)	2.51 (1.009)	น้อย	4
1.2 ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการและตนเอง	-	-	27 (20.1)	49 (36.6)	58 (43.3)	1.77 (0.765)	น้อยที่สุด	6
1.3 ขาดเงินทุนหมุนเวียนของกลุ่ม	3 (2.2)	39 (29.1)	41 (30.6)	35 (26.1)	16 (11.9)	2.84 (1.049)	ปานกลาง	1
1.4 ขาดการฝึกปฏิบัติงานและกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	8 (6.0)	15 (11.2)	35 (26.1)	50 (37.3)	26 (19.4)	2.47 (1.108)	น้อย	5
1.5 การช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม	8 (6.0)	26 (19.4)	32 (23.9)	40 (29.9)	28 (20.9)	2.60 (1.190)	น้อย	2
1.6 ความรับผิดชอบต่อกลุ่ม	8 (6.0)	22 (16.4)	36 (26.9)	38 (28.4)	30 (22.4)	2.55 (1.180)	น้อย	3
2. ปัญหาด้านการมีส่วนร่วม						2.07 (1.025)	น้อย	2
2.1 ขาดการติดต่อประสานงานกับกลุ่มยูวเกษตรกร	4 (3.0)	20 (14.9)	29 (21.6)	39 (29.1)	42 (31.3)	2.29 (1.149)	น้อย	1
2.2 ขาดการมีส่วนร่วมในการประชุมและการวางแผนกิจกรรมของกลุ่มยูวเกษตรกร	3 (2.2)	17 (12.7)	28 (20.9)	47 (35.1)	39 (29.1)	2.24 (1.077)	น้อย	2
2.3 ขาดการฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้านการเกษตรและด้านเทคโนโลยี	-	-	18 (13.4)	49 (36.6)	67 (50.0)	1.63 (0.710)	น้อยที่สุด	5

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

N=134

ประเด็น	ระดับปัญหา (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (S.D.)	แปลผล	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
2.4 ขาดการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินการจัดกิจกรรมของกลุ่มเยาวชนตรกร	5 (3.7)	14 (10.4)	23 (17.2)	49 (36.6)	43 (32.1)	2.17 (1.107)	น้อย	3
2.5 ขาดการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมกลุ่มเยาวชนตรกร	5 (3.7)	9 (6.7)	23 (17.2)	46 (34.3)	51 (38.1)	2.04 (1.079)	น้อย	4
เฉลี่ยรวม						2.26	น้อย	

การแปลผล ช่วงคะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด
	1.81 - 2.60	หมายถึง	น้อย
	2.61 - 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
	3.41 - 4.20	หมายถึง	มาก
	4.21 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 ผลการศึกษาปัญหาของสมาชิกเยาวชนตรกรในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม โดยสอบถามความคิดเห็นของสมาชิกเยาวชนตรกรในปัญหาด้านการดำเนินงาน ปัญหาด้านการมีส่วนร่วม ในภาพรวมพบว่า ปัญหาการดำเนินงานและปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกเยาวชนตรกรในกิจกรรมกลุ่มอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.26) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า

4.1.1 ปัญหาด้านการดำเนินงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยรวม 2.45) เมื่อพิจารณาแยกรายประเด็นพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ ขาดเงินทุนหมุนเวียนของกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 2.84) อยู่ในระดับน้อย 4 ประเด็น ได้แก่ การช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 2.60) ความรับผิดชอบต่อกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 2.55) ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ในการทำงานเป็นกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 2.51) และขาดการฝึกปฏิบัติงานและหรือกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย 2.47) อยู่ในระดับน้อยที่สุด 1 ประเด็น ได้แก่ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการและตนเอง (ค่าเฉลี่ย 1.77) ตามลำดับ

4.1.2 ปัญหาด้านการมีส่วนร่วม ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยรวม 2.07) เมื่อพิจารณาแยกรายประเด็นพบว่า อยู่ในระดับน้อย จำนวน 4 ประเด็น ได้แก่ ขาดการประสานงานกับกลุ่มยุทธศาสตร์ (ค่าเฉลี่ย 2.29) ขาดการมีส่วนร่วมในการประชุมและการวางแผนกิจกรรมของกลุ่มยุทธศาสตร์ (ค่าเฉลี่ย 2.24) ขาดการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินการจัดกิจกรรมของกลุ่มยุทธศาสตร์ (ค่าเฉลี่ย 2.17) แลกขาดการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมกลุ่มยุทธศาสตร์ (ค่าเฉลี่ย 2.04) อยู่ในระดับน้อยที่สุด 1 ประเด็น ได้แก่ ขาดการฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้านการเกษตรและด้านเคหกิจเกษตร (ค่าเฉลี่ย 1.63) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 สรุประดับปัญหาของสมาชิกยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม

N = 134				
ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	อันดับ	
		ปัญหา		
1. ปัญหาการดำเนินงาน	2.45	น้อย	1	
2. ปัญหาการมีส่วนร่วม	2.07	น้อย	2	
รวมเฉลี่ย	2.26	น้อย		

จากตารางที่ 4.8 สรุประดับปัญหาของสมาชิกยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม พบว่าระดับปัญหาอยู่ในระดับน้อยในด้าน ปัญหาการดำเนินงาน และปัญหาการมีส่วนร่วม ตามลำดับ

4.2 การศึกษาข้อเสนอแนะของกลุ่มยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม ประกอบด้วย ข้อเสนอแนะด้านการดำเนินงาน ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วม ข้อเสนอแนะอื่น ๆ โดยสอบถามความคิดเห็นของสมาชิกยุทธศาสตร์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

4.2.1 ข้อเสนอแนะด้านการดำเนินงาน พบว่า สมาชิกยุทธศาสตร์ขาดเงินทุน และอุปกรณ์ทางการเกษตรที่จะใช้ในการดำเนินการกลุ่ม และสมาชิกยุทธศาสตร์มีความต้องการที่จะจัดงานประชุมยุทธศาสตร์ระดับจังหวัด และมีการจัดทัศนศึกษาดูงานของสมาชิกในกลุ่มข้างเคียงทั้งภายในจังหวัดและต่างจังหวัด

4.2.2 ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วม พบว่า สมาชิกยูวเกษตรกรมีความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผน การคิดค้น โครงการตามกิจกรรมที่ตนเองถนัด และให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรให้ความรู้ทั้งด้านการเกษตร เคหกิจเกษตร การนันทนาการ และความรู้ด้านอื่น ๆ แก่ยูวเกษตรกรเป็นประจำทุกเดือน

4.2.3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ พบว่า สมาชิกยูวเกษตรกรต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามาสนับสนุนให้ความรู้ที่เกี่ยวข้อง และเข้ามาเยี่ยมชมกลุ่มยูวเกษตรกรเป็นประจำ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานของกลุ่มยุวเกษตรกร โรงเรียนบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น โดยจำแนกเป็น 3 ส่วน คือ สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ มีรายละเอียด ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการวิจัยและผลการวิจัย ดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของยุวเกษตรกร 2) การดำเนินงานของกลุ่มยุวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม 3) การมีส่วนร่วมของสมาชิกยุวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม 4) ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกยุวเกษตรกรในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกยุวเกษตรกร โรงเรียนบ่อเกลือ ตำบลบ่อเกลือ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน จำนวน 134 ราย ทำการเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีคำถามที่กำหนดไว้ให้เลือกตอบ และคำถามที่ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น โดยทดสอบความเชื่อมั่นกับสมาชิกยุวเกษตรกรในโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 ราย โดยนำผลการสัมภาษณ์ไปทดสอบหาค่าความเชื่อถือได้ (reliability consistency) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (coefficient of alpha หรือ Cronbach's alpha) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปผลการทดสอบมีดังนี้

- 1) ตอนที่ 2 การดำเนินงานของกลุ่มยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.933
- 2) ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.907
- 3) ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกยูวเกษตรกรในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.912

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยวิธีการสัมภาษณ์ประชากร จำนวน 134 ราย

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้เครื่องมือคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกยูวเกษตรกร

สภาพพื้นฐานทางสังคม พบว่า สมาชิกยูวเกษตรกรมีสัดส่วนเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อายุเฉลี่ย 16.4 ปี ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นสมาชิกกลุ่มเฉลี่ย 2.55 ปี เข้ามาเป็นสมาชิกยูวเกษตรกรเนื่องจากต้องการความรู้ สมาชิกยูวเกษตรกรมีความสนใจด้านการเกษตรมากที่สุด และมีการเข้าร่วมงานกิจกรรมกลุ่มด้านการเกษตร ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองในด้านพื้นที่การเกษตร ครูที่ปรึกษาร่วมกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรให้ความรู้และคำแนะนำในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม และทางโรงเรียนให้การสนับสนุนพื้นที่สำหรับทำการเกษตร

สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ พบว่า ส่วนใหญ่ครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรกรรม สมาชิกยูวเกษตรกรทุกคนมีเงินออมกับกลุ่มยูวเกษตรกรเฉลี่ย 714.25 บาท จากการเป็นสมาชิกยูวเกษตรกรทุกคนได้รับอาหารกลางวันภายในโรงเรียน

1.3.2 การดำเนินงานของกลุ่มยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม

จากการศึกษาการดำเนินงานของกลุ่มยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม ประกอบด้วย การดำเนินงานด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ด้านการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ด้านการบริหารทุนและทรัพยากร ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านความสำเร็จของกลุ่ม พบว่า ในภาพรวมการดำเนินงานของกลุ่มยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่มอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านสามารถสรุปได้ดังนี้

1) *ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม* พบว่า การดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนตรกรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนตรกรอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ประเด็น ได้แก่ การเลือกตั้งคณะกรรมการสภายูวเกษตรกรทุก 2 ปี หรือเป็นไปตามระเบียบที่กลุ่มเยาวชนตรกรวางไว้ และการกำหนดโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการและสมาชิกชัดเจนสอดคล้องกับเป้าหมายและการดำเนินงานของกลุ่ม

2) *ด้านการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม* พบว่า การดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนตรกรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนตรกรอยู่ในระดับมากที่สุด ในประเด็นการฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้านการเกษตร(ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง)

3) *ด้านการบริหารทุนและทรัพยากร* พบว่า การดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนตรกรในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยการดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนตรกรอยู่ในระดับมาก ในประเด็นการออมเงินของสมาชิกกลุ่ม

4) *ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม* พบว่า การดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนตรกรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนตรกรอยู่ในระดับมากที่สุด ในประเด็นการปลูกฝังและการสร้างจิตสำนึกสาธารณประโยชน์เพื่อชุมชน

5) *ด้านความสำเร็จของกลุ่ม* พบว่า การดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนตรกรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนตรกรอยู่ในระดับมากที่สุด ในประเด็นกลุ่มเยาวชนตรกรเป็นที่ยอมรับในโรงเรียน

โดยสรุประดับการดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนตรกรในกิจกรรมกลุ่มในภาพรวมอยู่ในระดับมากในด้าน ความสำเร็จของกลุ่ม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การดำเนินกิจกรรมกลุ่ม และการบริหารจัดการกลุ่ม และระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางในด้านการบริหารทุนและทรัพยากร

1.3.3 การมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่มประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการรับรู้ การมีส่วนร่วมในการวางแผนตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในภาพรวมพบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่มอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านสามารถสรุปได้ดังนี้

1) *การมีส่วนร่วมในการรับรู้* พบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรอยู่ในระดับมาก 2 ประเด็น

ได้แก่ (1) การรับรู้ข่าวสารและรายละเอียดการดำเนินงานของกลุ่มยูวเกษตรกรอยู่เสมอ (2) การรู้ถึงผลประโยชน์ของการเข้าร่วมกลุ่มยูวเกษตรกร

2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนตัดสินใจ พบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรอยู่ในระดับมาก ในประเด็นการมีส่วนร่วมในการประชุมและการวางแผนเกี่ยวกับการทำกิจกรรมของยูวเกษตรกร

3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกร อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ประเด็น ได้แก่ (1) การมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมกลุ่มยูวเกษตรกร (2) การมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้านเกษตร(ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง)

4) การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล พบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรอยู่ในระดับมาก ในประเด็นการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดกิจกรรมของกลุ่มยูวเกษตรกร

5) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรอยู่ในระดับมาก 2 ประเด็น ได้แก่ (1) การนำความรู้ทางการเกษตรจากการเข้าร่วมกลุ่มยูวเกษตรกรไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (2) การได้รับผลผลิตทางการเกษตรตอบแทนจากการดำเนินงานกลุ่มยูวเกษตรกร

โดยสรุประดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่มในภาพรวมอยู่ในระดับมากในด้าน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมในการรับรู้ และระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางในด้าน การมีส่วนร่วมในการวางแผนตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

1.3.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกยูวเกษตรกรในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม

1) ปัญหาของสมาชิกยูวเกษตรกรในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม

จากการศึกษาปัญหาของสมาชิกยูวเกษตรกรในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม โดยปัญหาของสมาชิกยูวเกษตรกรในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

(1.1) *ปัญหาด้านการดำเนินงาน* พบว่าปัญหาของสมาชิกยูวเกษตรกรในการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย พบว่าปัญหาด้านการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางในประเด็นขาดเงินทุนหมุนเวียนของกลุ่ม

(1.2) *ปัญหาด้านการมีส่วนร่วม* พบว่าปัญหาของสมาชิกยูวเกษตรกรในการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย พบว่าปัญหาด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยจำนวน 4 ประเด็น ได้แก่ (1) ขาดการประสานงานกับกลุ่มยูวเกษตรกร (2) ขาดการมีส่วนร่วมในการประชุมและการวางแผนกิจกรรมของกลุ่มยูวเกษตรกร (3) ขาดการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินการจัดกิจกรรมของกลุ่มยูวเกษตรกร (4) ขาดการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมกลุ่มยูวเกษตรกร

โดยสรุประดับปัญหาของสมาชิกยูวเกษตรกรในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยในปัญหาด้านการดำเนินงาน และปัญหาด้านการมีส่วนร่วม

2) *ข้อเสนอแนะของสมาชิกยูวเกษตรกรในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม*

จากการศึกษาข้อเสนอแนะด้านการดำเนินงาน ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วม ข้อเสนอแนะอื่น ๆ โดยสอบถามความคิดเห็นของสมาชิกยูวเกษตรกรเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม สรุปได้ดังนี้

(1) *ข้อเสนอแนะด้านการดำเนินงาน* พบว่า สมาชิกยูวเกษตรกรขาดเงินทุน และอุปกรณ์ทางการเกษตรที่จะใช้ในการดำเนินการกลุ่ม และสมาชิกยูวเกษตรกรมีความต้องการที่จะจัดงานประชุมยูวเกษตรกรระดับจังหวัด และมีการจัดทัศนศึกษาดูงานของสมาชิกในกลุ่มข้างเคียงทั้งภายในจังหวัดและต่างจังหวัด

(2) *ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วม* พบว่า สมาชิกยูวเกษตรกรมีความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผน การคิดค้น โครงการตามกิจกรรมที่ตนเองถนัด และให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมให้ความรู้ทั้งด้านการเกษตร เศรษฐกิจเกษตร การนันทนาการ และความรู้ด้านอื่น ๆ แก่ยูวเกษตรกรเป็นประจำทุกเดือน

(3) *ข้อเสนอแนะอื่น ๆ* พบว่า สมาชิกยูวเกษตรกรต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามาสนับสนุนให้ความรู้ที่เกี่ยวข้อง และเข้ามาเยี่ยมชมเยี่ยกลุ่มยูวเกษตรกรเป็นประจำ

2. อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษา การดำเนินงานของกลุ่มยุวเกษตรกร โรงเรียนบ่อเกลือ จังหวัดน่าน โดยการศึกษาสภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของยุวเกษตรกร การดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม การมีส่วนร่วมของสมาชิกยุวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม ปัญหาและข้อเสนอแนะของยุวเกษตรกรในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกยุวเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกยุวเกษตรกรร้อยละ 71.6 เป็นเพศหญิง ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนในโรงเรียนส่วนมากเป็นเพศหญิง สอดคล้องกับ สุทิน จันอิน (2557, น.62) ศึกษาการดำเนินงานของกลุ่มยุวเกษตรกรในจังหวัดชัยนาท พบว่า สมาชิกยุวเกษตรกรที่ได้รับรางวัล ร้อยละ 66.7 เป็นเพศหญิง และลัญญา สิงห์ใจ (2559, น.77) ศึกษาความสำเร็จในการจัดกิจกรรมด้านการเกษตรของกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เชียงใหม่ พบว่า นักเรียนที่ทำแบบทดสอบกิจกรรมด้านการเกษตร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 67.0

สมาชิกยุวเกษตรกรส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรมยุวเกษตรกรในโรงเรียน มีอายุเฉลี่ย 16.40 ปี ซึ่งใกล้เคียงกับ ลัญญา สิงห์ใจ (2559, น.77) พบว่ามีอายุเฉลี่ย 15.63 ปี ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกยุวเกษตรกร เฉลี่ย 2.55 ปี ซึ่งใกล้เคียงกับ วัชฎลักษณ์ มณีวรรณ (2557, น.46) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกยุวเกษตรกรในโรงเรียน จังหวัดลำปาง พบว่าเป็นสมาชิกยุวเกษตรกร เฉลี่ย 2.04 ปี ร้อยละ 51.5 สนใจเข้าเป็นสมาชิกเนื่องจากต้องการความรู้ ประกอบกับครอบครัวของสมาชิกมากกว่าครึ่งประกอบอาชีพทางการเกษตร แสดงให้เห็นว่า สมาชิกให้ความสำคัญและสนใจในอาชีพการเกษตร ต้องการนำความรู้ไปที่ได้รับจากการร่วมทำกิจกรรมไปสานต่อและพัฒนาอาชีพการเกษตรของครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับ ตรีณี ส่งเสริม (2556, น.35) พบว่า คณะกรรมการและสมาชิกยุวเกษตรกรต้องการความรู้เพื่อประกอบอาชีพ ร้อยละ 70.5

จากการเข้าเป็นสมาชิกยุวเกษตรกร สมาชิกทุกคนได้รับการสนับสนุนอาหารกลางวันภายในโรงเรียน สนับสนุนด้านความรู้ คำแนะนำในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินกิจกรรมกลุ่มจากครูที่ปรึกษาและเจ้าหน้าที่ส่งเสริม และทางโรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมด้านการเกษตร โดยสนับสนุนพื้นที่ในการปฏิบัติงาน

2.2 การดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม

จากการศึกษา พบว่า การดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่มอยู่ในระดับมาก โดยสมาชิกมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานในด้านความสำเร็จของกลุ่มสูงสุด รองลงมาในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพราะส่วนใหญ่การดำเนินงานของกลุ่มจะเน้นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพจากเศษซากพืช การปลูกผักปลอดสารพิษ การปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้ การเลี้ยงไส้เดือนเพื่อการผลิตปุ๋ย และการผลิตสารชีวภัณฑ์ ซึ่งเป็นการปลูกฝังให้สมาชิกกลุ่มให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ประกอบกับกลุ่มส่งเสริมให้สมาชิกนำความรู้ไปสานต่อบ้าน และส่งเสริมให้มีการปลูกผักสวนครัวในบริเวณบ้าน สมาชิกส่วนใหญ่มีความเข้าใจในการดำเนินการดำเนินกิจกรรมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่มในระดับมาก เนื่องจากสมาชิกมีความรู้ความเข้าใจทางด้านการเกษตรและการทำงานกลุ่มเป็นอย่างดี โดยมีการดำเนินกิจกรรมกลุ่มอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ในด้านการบริหารทุนและทรัพยากรมีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากทางกลุ่มมีความต้องการที่จะรับการสนับสนุนทุน วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มจากหน่วยงานต่าง ๆ อยู่ และส่วนใหญ่ผู้ดำเนินกิจกรรมจะเป็นคณะกรรมการกลุ่ม ร่วมกับครูที่ปรึกษาคอยช่วยให้คำแนะนำ

2.3 การมีส่วนร่วมของสมาชิกเกษตรกรในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม

จากการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกเกษตรกรในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มอยู่ในระดับมาก โดยสมาชิกมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสูงสุด รองลงมาในด้านการมีส่วนร่วมในการรับรู้ เนื่องจากกิจกรรมหลักจะเป็นกิจกรรมในด้านการเกษตรซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการปลูกผักมากที่สุด ประกอบกับส่วนใหญ่มาจากครอบครัวเกษตรกร ทำให้สมาชิกมีความรู้เข้าใจในขั้นตอนและการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มเป็นอย่างดี ในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ สมาชิกได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มตัดสินใจในการดำเนินงานและการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ ส่งผลให้สมาชิกในกลุ่มเกิดความเต็มใจที่จะร่วมดำเนินกิจกรรม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน ทำให้กลุ่มประสบผลสำเร็จในการดำเนินกิจกรรม

2.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกยูวเกษตรกรในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม

2.4.1 *ปัญหาของสมาชิกในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม* จากการศึกษา พบว่า ปัญหาของสมาชิกในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่เข้าใจในบทบาทหน้าที่และมีความรับผิดชอบในกิจกรรมของตนเองและกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ประกอบกับได้รับการถ่ายทอดความรู้จากรุ่นพี่ และได้รับคำแนะนำจากครูที่ปรึกษาและเจ้าหน้าที่ส่งเสริม จึงส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมกลุ่มเป็นไปตามเป้าหมาย

2.4.2 *ข้อเสนอแนะของสมาชิกในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม*

1) *ข้อเสนอแนะด้านการดำเนินงาน* จากการศึกษา พบว่า สมาชิกขาดเงินทุนและอุปกรณ์ทางการเกษตรที่จะใช้ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม และมีความต้องการที่จะจัดงานประชุมยูวเกษตรกรระดับจังหวัด รวมไปถึงการศึกษาดูงานกลุ่มยูวเกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จในต่างจังหวัด เพื่อต้องการแลกเปลี่ยนแนวทางการดำเนินกิจกรรมกับกลุ่มยูวเกษตรกรในจังหวัด

2) *ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วม* จากการศึกษา พบว่า สมาชิกยูวเกษตรกรต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผน การคิดค้น โครงการตามกิจกรรมที่ตนเองถนัด และต้องการให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมาให้ความรู้ในด้านการเกษตร เคหกิจเกษตร การนันทนาการ และความรู้ด้านอื่น ๆ แก่สมาชิกยูวเกษตรกรเป็นประจำทุกเดือน เพื่อเป็นการเพิ่มพูนและพัฒนาความรู้ รวมไปถึงการพัฒนาสมาชิกให้เป็นวิทยากรประจำกลุ่ม

3) *ข้อเสนอแนะอื่น ๆ* จากการศึกษา พบว่า สมาชิกยูวเกษตรกรต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามาสนับสนุนให้ความรู้ที่เกี่ยวข้อง และเข้ามาเยี่ยมชมกลุ่มยูวเกษตรกรเป็นประจำ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้กลุ่มมีความพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาการดำเนินงานของกลุ่มยูวเกษตรกร โรงเรียนบ่อเกลือ จังหวัดน่าน พบว่า เป็นกลุ่มที่ประสบความสำเร็จในระดับมาก เนื่องจากมีการดำเนินกิจกรรมกลุ่มมากและต่อเนื่อง เป็นกลุ่มที่มีการบริหารจัดการกลุ่มอยู่ในระดับดี สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการรับรู้และร่วมดำเนินกิจกรรม จึงส่งผลให้กลุ่มประสบความสำเร็จ ส่วนหนึ่งได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองที่ปรึกษายูวเกษตรกร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมและโรงเรียน ในด้านทักษะความรู้ทางการเกษตร พื้นที่ทำการเกษตร ตลอดจนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง จากการปฏิบัติกิจกรรมของกลุ่ม ได้ยึดมั่นตามคำขวัญของกลุ่มที่ว่า “ต้นกล้าพอเพียง เคียงคู่คุณธรรม น้อมนำวิถีพอเพียงตามแนวทางพระราชดำริ” ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน มีการพัฒนารูปแบบวิธีการจัดกิจกรรมให้มีความหลากหลายทำให้กลุ่มมีความสามารถในการแข่งขันกิจกรรมต่างๆ จนได้รับรางวัลและประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง

3. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้มีข้อควรพิจารณานำมาเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ศึกษาถึงการดำเนินงานของกลุ่มยุวเกษตรกร โรงเรียนบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ในด้านการดำเนินงานของสมาชิกยุวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม การมีส่วนร่วมของสมาชิกยุวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกยุวเกษตรกรในการดำเนินงานและมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม ผู้วิจัยขอเสนอแนะความคิดเห็นในแต่ละด้าน ดังนี้

3.1.1 ด้านการดำเนินงาน ควรพัฒนาสมาชิกยุวเกษตรกรให้มีภาวะผู้นำและกล้าแสดงออก สามารถที่จะเป็นวิทยากรประจำในแต่ละฐานกิจกรรมให้แก่เพื่อนๆ หรือผู้ที่สนใจได้ ตลอดจนมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้เป็นอย่างดี ควรมีการถ่ายทอดความรู้จากรุ่นพี่สู่รุ่นน้องเป็นประจำ เพื่อการดำเนินกิจกรรมกลุ่มมีความต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และเป็นการเพิ่มประสบการณ์ของสมาชิกยุวเกษตรกรรุ่นใหม่ เนื่องจากสมาชิกยุวเกษตรกรอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ใกล้จะจบการศึกษา และควรมีการประชาสัมพันธ์ให้กับนักเรียนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกยุวเกษตรกรในทุกระดับชั้น ให้ทราบถึงความสำคัญและประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มยุวเกษตรกร และที่ปรึกษายุวเกษตรกรควรให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยเหลือสมาชิกยุวเกษตรกรในการปฏิบัติหน้าที่และดำเนินกิจกรรม ร่วมพัฒนายุวเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง สร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับกลุ่มอื่น เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ งานกลุ่มยุวเกษตรกร และส่งเสริมให้เยาวชนสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร ส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มยุวเกษตรกรส่งผลงานเข้ารับการคัดเลือกเพื่อเพิ่มศักยภาพในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม การจัดการประกวดผลงานจะช่วยให้สมาชิกปรับปรุงงานให้ดีขึ้น สมาชิกจะได้รับความรู้ มีประสบการณ์ ตลอดจนมีกำลังใจในการทำงาน ช่วยปลูกฝังความรักความสามัคคี รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

3.1.2 ด้านการมีส่วนร่วม ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้สมาชิกยุวเกษตรกรทุกคนมีส่วนร่วมคิดร่วมวางแผนกิจกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มต้น ทั้งในกิจกรรมกลุ่มและกิจกรรมส่วนบุคคล และจะต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นประจำ เมื่อมีการดำเนินงานตามแผนเสร็จ แล้วนำข้อมูลจากการประเมินผลการปฏิบัติงานมาแก้ไข เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงานเป็นกิจกรรมเดิมหรือกิจกรรมใหม่ต่อไป ที่ปรึกษายุวเกษตรกรควรร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมฝึกให้สมาชิกยุวเกษตรกรรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ รู้จักการทำงาน เป็นหมู่คณะส่งเสริมการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย โดยอาศัยข้อบังคับและวิธีการดำเนินงานยุวเกษตรกรเป็นแนวทางการฝึกหัดในการทำงานร่วมกัน

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษากลุ่มยูวเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม กับกลุ่มยูวเกษตรกรที่ไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม เพื่อนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกัน จะได้ทำให้ทราบถึงความแตกต่างในการดำเนินกิจกรรม

3.2.2 ควรมีการศึกษาในประเด็นอื่น ๆ เพิ่มเติม อาทิ การสอบถามถึงความรู้ ในด้านการเกษตรและด้านอื่น ๆ ของสมาชิกยูวเกษตรกร เพื่อจะได้ทราบถึงระดับของความรู้ จะได้ ส่งเสริมให้ตรงกับความต้องการของสมาชิกยูวเกษตรกร

3.2.3 ควรมีการศึกษารูปแบบการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มยูวเกษตรกรในระดับ ชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกัน จะได้ทำให้ทราบถึง ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมของสมาชิกแต่ละกลุ่ม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด. (2562). *ข้อมูลสภาพทั่วไปจังหวัดน่าน*.
จังหวัดน่าน: สำนักงานจังหวัดน่าน.
- กมลฉัตร กลัดแก้ว. (2559). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่ออาชีพเกษตรกรรมของ
ยุวเกษตรกร ในอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- กองพัฒนาเกษตรกร. (2561). *คู่มือการดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกร*. กรุงเทพมหานคร:
กรมส่งเสริมการเกษตร.
- กองพัฒนาเกษตรกร. (2561). *คู่มือการส่งเสริมการรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม*.
กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมการเกษตร.
- กอบลาก อารีศรีสม. (2557). *การพัฒนาบทบาทกลุ่มยุวเกษตรกรต่อการส่งเสริมการเกษตรในเขต
ภาคเหนือตอนบน* (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต) สาขาพัฒนาทรัพยากรชนบท
มหาวิทยาลัยแม่โจ้, เชียงใหม่.
- กิติชัย รัตนะ. (2559). *การมีส่วนร่วมในการจัดการลุ่มน้ำ*. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ. (2563, 23 กุมภาพันธ์). *แผนพัฒนาเด็ก
และเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564)*. สืบค้นจาก [http://dcy.go.th/
webnew/ebook/dcy/แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ /2560-2564/mobile/
index.html](http://dcy.go.th/webnew/ebook/dcy/แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ/2560-2564/mobile/index.html).
- ณภัทร ก้านนท์. (2555). *การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร ในโรงเรียน
กรณีศึกษากลุ่มยุวเกษตรกร โรงเรียนบ้านบุงคล้า อำเภอลำสัก จังหวัดเพชรบูรณ์*
(วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
นนทบุรี.
- ครุณี ส่งเสริม. (2556). *การดำเนินงานของกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียน จังหวัดอุบลราชธานี*
(วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
นนทบุรี.
- ชัยลักษณ์ มณีวรรณ. (2557). *การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร
ในโรงเรียนจังหวัดลำปาง* (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

- วนิดา ชุ่มคง. (2562). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกลุ่มเยาวชนเกษตรกรในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดชุมพร (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วินิจ เกตุขำ และคมเพชร ฉัตรศุภกุล. (2548). *กระบวนการกลุ่ม(ศึกษา 325)*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สิทธิโชค วรรณสันติกุล. (2546). *จิตวิทยาสังคม : ทฤษฎีและการประยุกต์*. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- สุทิน จันอิน. (2557). การดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนเกษตรกรในจังหวัดชัยนาท (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สัญญา สิงห์ใจ. (2559). ความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมด้านการเกษตรของ โครงการเยาวชนเกษตรกร ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต) สาขาส่งเสริมการเกษตรและพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน. (2562). *ข้อมูลกลุ่มเยาวชนเกษตรกรระดับจังหวัด ปี 2562*.
จังหวัดน่าน: สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2563, 22 กุมภาพันธ์). *ข้อมูลประชากรที่ประกอบอาชีพการเกษตรในประเทศไทย*. สืบค้นจาก <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/11.aspx>.
- สำนักพัฒนาเกษตรกร. (2556). *การส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรและเคหกิจเกษตร*.
กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมการเกษตร.
- สำนักเศรษฐกิจการเกษตร. (2563, 22 กุมภาพันธ์). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)*. สืบค้นจาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422.

ภาคผนวก
แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย

แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย

เรื่อง การดำเนินงานของกลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ่อเกลือ จังหวัดน่าน

คำชี้แจง :

1. แบบสอบถามชุดนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาการดำเนินงานของกลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ทั้งนี้เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาศึกษา จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านได้กรุณาตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริงและตามความคิดเห็นของท่าน
2. ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้เพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น ขอความร่วมมือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกลุ่มยุวเกษตรกร กรุณาให้ความอนุเคราะห์และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในครั้งนี้ด้วย
3. แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ตอน จำนวน 10 หน้า ประกอบด้วย
 - ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกยุวเกษตรกร
 - ตอนที่ 2 การดำเนินงานของกลุ่มยุวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม
 - ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของสมาชิกยุวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม
 - ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกยุวเกษตรกรในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม
4. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ (ถูก) ลงในช่อง () หน้าข้อความ และ/ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ ตามความเป็นจริงที่เกี่ยวข้อง
5. ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ่อเกลือจังหวัดน่าน ที่กรุณาตอบแบบสอบถามและให้ความร่วมมืออย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้

พัชราภรณ์ บุญมา

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกยูวเกษตรกร

1.1 สภาพพื้นฐานทางสังคม

1. เพศ () 1.1 ชาย () 1.2 หญิง
2. อายุ..... ปี
3. ระดับการศึกษา ขณะนี้ท่านกำลังศึกษาอยู่ระดับชั้น
4. ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกยูวเกษตรกร ปี
5. ท่านสมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มยูวเกษตรกร เพราะเหตุผลใด

() 5.1 ต้องการความรู้	() 5.2 ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
() 5.3 อาจารย์ที่ปรึกษาชักชวน	() 5.4 เพื่อนชักชวน
() 5.5 ผู้ปกครองแนะนำ	() 5.6 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรชักชวน
() 5.7 อื่นๆ (โปรดระบุ	
6. ความสนใจด้านการเกษตร

() 6.1 ด้านการเกษตร เช่น การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์
() 6.2 ด้านเคหกิจเกษตร เช่น การถนอมอาหาร การแปรรูปอาหาร
() 6.3 ด้านเครื่องจักรกลเกษตร เช่น การซ่อมบำรุง การประดิษฐ์เครื่องกล
() 6.4 ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติ เช่น การปลูกป่า การอนุรักษ์ดิน น้ำ ป่าไม้
7. การเข้าร่วมงานและกิจกรรมกลุ่ม อะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 7.1 งานเกี่ยวกับการเกษตร เช่น ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์	() 7.6 การฝึกอบรมสมาชิกกลุ่มยูวเกษตรกร
() 7.2 งานเคหกิจเกษตร เช่น การถนอมอาหาร การแปรรูปอาหาร	() 7.7 การสัมมนายูวเกษตรกรผู้นำ
() 7.3 งานเกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น	() 7.8 การจัดชุมนุมยูวเกษตรกร
() 7.4 การจดบันทึกการฝึกปฏิบัติงานและกิจกรรม	() 7.9 การแข่งขันสาธิต
() 7.5 การประชุมกลุ่มยูวเกษตรกร	() 7.10 การแข่งขันการตัดสิน
() 7.7 การสัมมนายูวเกษตรกรผู้นำ	() 7.11 การทัศนศึกษา
() 7.9 การแข่งขันสาธิต	() 7.12 การแสดงนิทรรศการ
() 7.11 การทัศนศึกษา	() 7.13 การประกวดผลงานยูวเกษตรกรดีเด่น
() 7.13 การประกวดผลงานยูวเกษตรกรดีเด่น	() 7.14 การทำงานเพื่อสาธารณประโยชน์
() 7.15 การแข่งขันพูดในที่ชุมชน	() 7.16 การนันทนาการ
() 7.17 การระดมทุนและจัดหาทุน	

8. การได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 8.1 วัสดุอุปกรณ์
- () 8.2 เงินทุน
- () 8.3 พื้นที่การเกษตร
- () 8.4 ความรู้ด้านการเกษตร

9. การได้รับการสนับสนุนจากครูที่ปรึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 9.1 ครูที่ปรึกษาร่วมมือกับสมาชิกกลุ่มวางแผนการดำเนินงานของกลุ่ม
- () 9.2 ครูที่ปรึกษาให้ความรู้และให้คำแนะนำในการปฏิบัติหน้าที่และดำเนินกิจกรรมกลุ่ม
- () 9.3 ครูที่ปรึกษาเยี่ยมเยียน ติดตาม ประสานงาน กับผู้ปกครองของสมาชิกกลุ่มยุวเกษตร
- () 9.4 ครูที่ปรึกษาเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ งานกลุ่มยุวเกษตรกร และส่งเสริมให้เยาวชนสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร
- () 9.5 ครูที่ปรึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มยุวเกษตรกรส่งผลงานเข้ารับการคัดเลือกเพื่อเป็นต้นแบบในระดับต่าง ๆ

10. การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 10.1 เจ้าหน้าที่ร่วมมือกับสมาชิกกลุ่มวางแผนการดำเนินงานของกลุ่ม
- () 10.2 เจ้าหน้าที่ให้ความรู้และให้คำแนะนำในการปฏิบัติหน้าที่และดำเนินกิจกรรมกลุ่ม
- () 10.3 เจ้าหน้าที่เข้ามาอบรมส่งเสริมอาชีพให้กลุ่มยุวเกษตรกร
- () 10.4 เจ้าหน้าที่ เยี่ยมเยียน ติดตาม งานกลุ่มยุวเกษตรกร
- () 10.5 เจ้าหน้าที่เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกร
- () 10.6 เจ้าหน้าที่ให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การเกษตร พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ในการดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกร

11. การได้รับการสนับสนุนจากทางโรงเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 11.1 โรงเรียนให้การสนับสนุนด้านความรู้ในการดำเนินงานของกลุ่มยุวเกษตรกร
- () 11.2 โรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานของกลุ่มยุวเกษตรกร
- () 11.3 โรงเรียนให้การสนับสนุนพื้นที่ทำการเกษตร
- () 11.4 โรงเรียนให้การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์การเกษตร พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ในการดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกร
- () 11.5 โรงเรียนสนับสนุนให้สมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกรเข้ารับการอบรมส่งเสริมอาชีพ
- () 11.6 โรงเรียนให้การสนับสนุนในการเข้าค่ายและทัศนศึกษาของกลุ่มยุวเกษตรกร

1.2 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

1. การประกอบอาชีพของครอบครัว

- () 1.1 เกษตรกรรม () 1.2 ค้าขาย
 () 1.3 รับจ้าง () 1.4 รับราชการ
 () 1.5 อื่นๆ (โปรดระบุ))

2. ท่านมีการออมเงินกับกลุ่มยูวเกษตรกรหรือไม่

- () 2.1 ไม่มี () 2.2 มี ประมาณ บาท

3. ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มยูวเกษตรกรท่านได้รับผลตอบแทนหรือไม่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 3.1 การได้รับอาหารกลางวันภายในโรงเรียน
 () 3.2 การได้รับความรู้เกี่ยวกับเกษตร เช่น ทำปลุกพืช เลี้ยงสัตว์
 () 3.3 การได้รับความรู้ด้านเลหกิจเกษตร เช่น การถนอมอาหาร การแปรรูปอาหาร
 () 3.4 การได้รับความรู้เกี่ยวกับการทำงานกลุ่ม
 () 3.5 การได้รับความรู้เกี่ยวกับเครื่องจักรกลทางการเกษตร
 () 3.6 การได้รับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
 () 3.7 การได้รับความสัมพันธ์ที่ดีจากเพื่อนสมาชิก
 () 3.8 การได้รับการยกย่องจากชุมชน
 () 3.9 การได้รับเงินจากการทำงานกลุ่ม

ตอนที่ 2 การดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามระดับการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม

ประเด็น	ระดับการดำเนินงาน				
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
1.การบริหารจัดการกลุ่ม					
1.1 การเลือกตั้งคณะกรรมการสภาเกษตรกรทุก 2 ปี หรือเป็นไปตามระเบียบที่กลุ่มเกษตรกรวางไว้เช่น ลาออก เป็นต้น					
1.2 การจัดทำแผนการประชุมและแผนการกำหนดกิจกรรมของกลุ่ม					
1.3 การกำหนดโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการและสมาชิกชัดเจนสอดคล้องกับเป้าหมายและการดำเนินงานของกลุ่ม					
1.4 การกำหนดกฎระเบียบ กติกาข้อตกลงที่ใช้ในการดำเนินงานของกลุ่ม					
1.5 การประชุมกลุ่มประจำเดือน					
1.6 การจดบันทึกการประชุม					
2. การดำเนินกิจกรรมกลุ่ม					
2.1 การปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้					
2.2 การฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้านการเกษตร(ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง)					
2.3 การฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้านเคหกิจเกษตร(แปรรูปถนอมอาหาร)					
2.4 การจดบันทึกกิจกรรมที่ทำ					
2.5 การนำผลผลิตไปจำหน่ายในตลาดชุมชน					
2.6 การนำความรู้ที่ได้รับมาบูรณาการกับกิจกรรมที่บ้าน					
2.7 การถ่ายทอดความรู้จากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง					
2.8 การเข้าร่วมกิจกรรมการประกวดระดับจังหวัด เขต หรือประเทศ					

ประเด็น	ระดับการดำเนินงาน				
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
3. การบริหารทุนและทรัพยากร					
3.1 การตั้งกองทุนหมุนเวียนของกลุ่ม					
3.2 การออมเงินของสมาชิกกลุ่ม					
3.3 การระดมทุนและจัดหาทุนของกลุ่ม					
3.4 การบันทึกและจัดทำบัญชี					
4. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
4.1 การปลูกฝังและการสร้างจิตสำนึกสาธารณประโยชน์เพื่อชุมชน					
4.2 กิจกรรมการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม					
4.3 กิจกรรมของกลุ่มเอื้อประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม					
5. ความสำเร็จของกลุ่ม					
5.1 กลุ่มผู้เกษตรกรมีผลผลิตทางการเกษตรสม่ำเสมอ					
5.2 กลุ่มผู้เกษตรกรเป็นที่ยอมรับในโรงเรียน					
5.3 กลุ่มผู้เกษตรกรสามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้นจากการผลิตทางการเกษตร					

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
1. การมีส่วนร่วมในการรับรู้					
1.1 การรับรู้ข่าวสารและรายละเอียดการดำเนินงานของกลุ่ม ยูวเกษตรกรอยู่เสมอ					
1.2 การรับรู้ว่ากิจกรรมยูวเกษตรกรต้องดำเนินการอย่างไรบ้าง					
1.3 การรู้ถึงผลประโยชน์ของการเข้าร่วมกลุ่มยูวเกษตรกร					
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและการตัดสินใจ					
2.1 การมีส่วนร่วมในการประชุมและการวางแผนเกี่ยวกับการทำ กิจกรรมของยูวเกษตรกร					
2.2 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ในการวางแผน การจัดกิจกรรมของกลุ่มยูวเกษตรกร					
2.3 การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายรูปแบบกิจกรรมและ งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มยูวเกษตรกร					
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน					
3.1 การมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้านเกษตร(ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง)					
3.2 การมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้านเคหกิจเกษตร (แปรรูป ถนอมอาหาร)					
3.3 การมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมกลุ่มยูวเกษตรกร					
3.4 การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้กับเพื่อนๆ					
3.5 การมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือเพื่อนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ					

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล					
4.1 การมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานกลุ่มยูวเกษตรกร					
4.2 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดกิจกรรมของกลุ่มยูวเกษตรกร					
4.3 การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินงาน					
5. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์					
5.1 การนำความรู้ทางการเกษตรจากการเข้าร่วมกลุ่มยูวเกษตรกรไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน					
5.2 การได้รับผลผลิตทางการเกษตรตอบแทนจากการดำเนินงานกลุ่มยูวเกษตรกร					
5.3 การได้รับค่าตอบแทนจากการดำเนินงานของกลุ่มยูวเกษตรกร					

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกยูวเกษตรกรในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม

4.1 ปัญหาของสมาชิกยูวเกษตรกรในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามระดับปัญหาในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรในกิจกรรมกลุ่ม

ประเด็น	ระดับปัญหา				
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
1. ปัญหาด้านการดำเนินงาน					
1.1 ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ในการทำงานเป็นกลุ่ม					
1.2 ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการและตนเอง					
1.3 ขาดเงินทุนหมุนเวียนของกลุ่ม					
1.4 ขาดการฝึกปฏิบัติงานและหรือกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
1.5 การช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม					
1.6 ความรับผิดชอบต่อกกลุ่ม					
2. ปัญหาการมีส่วนร่วม					
2.1 ขาดการติดต่อประสานงานกับกลุ่มยูวเกษตรกร					
2.2 ขาดการมีส่วนร่วมในการประชุมและการวางแผนกิจกรรมของกลุ่มยูวเกษตรกร					
2.3 ขาดการฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้านการเกษตรและด้านเคหกิจเกษตร					
2.4 ขาดการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินการจัดกิจกรรมของกลุ่มยูวเกษตรกร					
2.5 ขาดการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมกลุ่มยูวเกษตรกร					

4.2 ข้อเสนอแนะของสมาชิกยูวเกษตรกรในการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม

1. ข้อเสนอแนะด้านการดำเนินงาน

.....
.....
.....

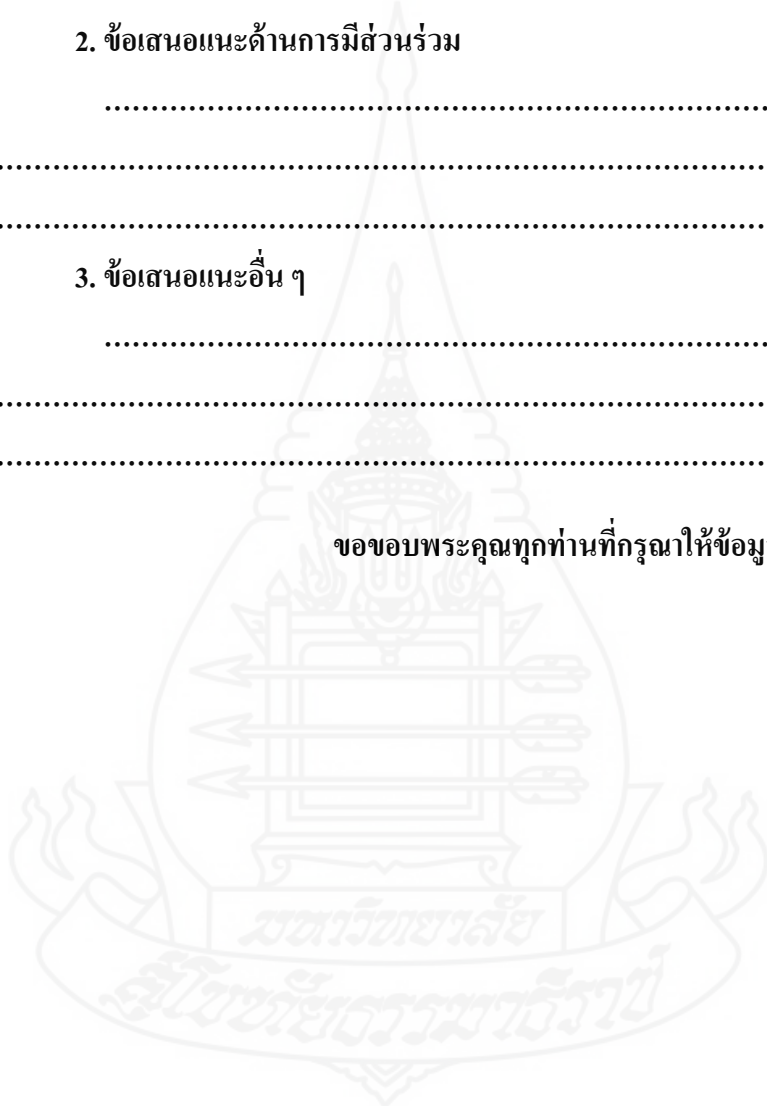
2. ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วม

.....
.....
.....

3. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาให้ข้อมูลในครั้งนี้เป็นอย่างสูง

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวพัชราภรณ์ บุญมา
วัน เดือน ปีเกิด	5 กุมภาพันธ์ 2530
สถานที่เกิด	อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการศึกษา	ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว มหาวิทยาลัยแม่โจ้ 2552
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน
ตำแหน่ง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

